

Helyszini tudósítás Palesztinából

Mi történt a svájci antiszemitizmus elleni konferencián

Ujabb munkaszolgálatos hadifoglyok érkeztek

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 33. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 AUGUSZTUS 14.
5767. AB 28.

„MADE IN HUNGARY“

Írta: GYÖRGY ENDRE

Abban a régi „boldog” béke-időben, amely úgy elcsúszott, mint a léket kapott hajó, szóval abban az első háborút megelőző álbékében, amikor a lítkos konyhákban már susorogtak a hábitraipelt népeknek szánt mérgezett ételek, szerte a világon mindenütt helyüköztünk a „Made in Germany” feliratra. Apró házárak, kisvasutak, építőeszközök, ólomkatonák, laterna magacák és hasonló krajcáros hárgyuságok oldalán, tetején és fenekén ott lücskölt a büszke felirat, hogy ezt vagy azt a látszólag békés kis szerkezetet, rugóra járó gépezetet, kulccsal felhuzható mechanikát Németországban gyártották. A németek értettek hozzá, hogy ezekkel a semmiségekkel elárasszák a világot. Az export jó volt a valutaszerezésre, üzemek és alkalmazottaink megélhetésére, de ennél sokkal fontosabbnak tűnt, hogy mindenütt, ahol felnőttek pénz adnak a játékos örömkért és a leendő felnőttek eljátszódásának a • militarista ösztönöket fejlesztő és az öldrőlési vágyat kielégítő miniatűr ágyúkkal, bombavetőekkel és harciakosikkal, a németek a maguk pókheidi módján elhívták a Herrenvölk fensőbbbégének mítoszát. Ilyet csak ők tudnak alkotni, ennyi szellemességre, ügyességre és főként precízitásra csak ők képesek! Így

vált az öt világrész Németország gyapudtan fogyasztójává. Hiszen megtörtént, hogy az Amerikából, vagy akár Japánból küldött ajándék-cseces-becse lefordíthatatlanul magán viselte a bélyeget: Made in Germany. A béke olyan unalmasan, szinte nyúlósan terpeszkedett el az emberiségén, mint az ökörnyál a virágos rét fölött. A levegő szinte remeg a nyári nap izzító hevétől és ebben a felforrt légben észrevétlenül uszlik a csaknem láthatatlan csipkefüggöny. Egyanilyen észrevétlenül csempésződtek be a békés országokba a „német áru” ügynökei is, akik a Mäklin-toronyokon és a „valódi” szemafórral, kitérővel, váltóval, alagúttal, sőt lakkozott pályaudvarral felszerelt játék-expresszel együtt mindig valami más is eladtak. Ha egyebet nem, hát sőtét eszméket, kiforratlan fantazmagóriákat, amelyek arra jók, hogy mindenkit egymásnak ugraszsanak. Gonosz tervet, rejtelmes koncepciókat, amelyekkel, szavaik szerint, az emberiséget, valójában azonban azt, akit mindenkinél jobban szeretik: önmagukat akarták megmenteni. Amennyiben pedig mindez nem kellett, akkor szállítottak prompt, vagonzárakban, Bértingtől, Münchenből, Nürnbergből, vagy Hamburgból a házig, akár darabárként, akár pedig a la rinjusa, mint a gabonát — jól

előkészített és a becsés megrendelő minden igényét kielégítő antiszemitizmust. Ezt terjesztették, ennek a magját ültették el hetedhétországban, ahol megfordultak. Később, a második világháborúban, az I. G. Farben hivatalos megbízatás alapján küldött elhez a „Muster olme Werth” minnek alapján megfelelőnek talált vegyi-készítményekből, az emberiró gázokból is.

★

Igy terjedt ez a „Made in Germany” és eljutott Délkelet-Európába is, ahol mindenütt megfeleltek, átfestették, megtoldották, kibővítették és tesztbeállóra szabták. Nálunk még vitézkölést is varrtak rá. A csinosítás azonban mit se használt, mert a marcona német zsidóellenesség sehol sem lett szelidebb, hanem az átalakítás során még agresszívebb tulajdonságokat szedett magára. Emiatt tört ragadt, amott kést vett a kezébe. Másutt kardot, szabályt, íringiát, kelevézt, buzogányt, vagy baltát forgatott a nemetszők feje fölött; megint egyebütt a harci eszközöket meg megtelítte az oly legényes fokossal és meztelen hátakon annyira élvezetesen csatlógó karikás ostorral is. A mi ébredőink, fajvédőink, fehérbázi bajlarsaink, ketőskereszt vészszövetségi tagjaink, más hon-

mentőink és nyilasaink igen tanulmányoknak mutatkoznak, sőt csakhamar tel is lettek az „eszme” reichsdeutsch és kont német terjesztőin. Így született meg a „Made in Germany” minijára a „Made in Hungary” a második világháborút előkészítő harminc béke-évben. Nálunk már nem pepeselték olyan csekélységekkel, hogy a zsidók elleni vádaskodásokhoz, a zsidógyűlölet terjesztéséhez még a szobában körbefutó apró közlekedési eszközöket is szállítsanak. Megelégedtek magával az antiszemitizmus búzbombáival. De ezt aztán annál nagyobb igyekezetel, lelkesedéssel és odaadással terjesztették. Ügynökök tízezrei, nem is tíz, százezrei állottak a „szent” ügy szolgálatába olyan kiváló főnökök vezetésével, mint Horty, Hójas, Gömbös, Bethlen, Darányi, Kállay, Száljay, Szálasi „testvér”, hogy csak a nevesebbeket említsem. Melléjük a síkfoki, orgovánai, gellértszállobeli, svábhgyei és dunaparti főbók dolgoztak nagy ügybuzgalommal, a modern kőzókamráknak oly tökéletes felszerelésével és a gyilkolás eszközeinek, módozatainak, kidolgozásának és végrehajtásának annyira tökéletesített mechanizmusával, szövénnyével, hogy ez a magyar nyilasok-alkotta „Made in Hungary” már-már a „Made in Germany”-t is felülmulta.

Ara 1 forint

A viszonylagos eredmény sehol sem olyan szembeütő, mint nálunk. Hétsszázötvenezer mindenre (még az életének védelmére és megmenekülésére is) elszánt, „világuralomra törő” magyar zsidóhó megmaradt alig százötvenezer...

*

De lépten-nyomon,

a hátunk mögött, a vakmerőb-
bek pedig szembe-szembe is
közlik veünk, hogy még min-
dig igen sokan vagyunk. Ugye
milyen finomak, lapintatások?
És főként milyen bátrak! Mert
megmondják nekünk a véleményük-
kel a gyengébbeknek, meg ám,
még ha a kicsikajuk beletörök is!
Hogy a németeknek miért nem
mondták meg? Ja, az egészen
más... A minap vonaton utaz-
tam és ott ismét gyönyörköd-
heltem a klozet-költészet leg-
újabb remekeiben. (Ez egy ki-
csit mindig a legfőbb szinten fe-
jezi ki a „néphangulatot”). Az
egyik „költő” ezt tudakolta:
„Te szereted a zsidókat?” Mire
a sebtiben odavetett válasz így
hangzott: „Pusztuljanak az
utolsó szálig”. Valaki még mel-
lébírvesztette a maga vágyál-
mát: „Akor lesztek igazán bold-
og, ha egy se marad belőlük.”
Ime, milyen közvetlen és mag-
bátó formája a levelezésnek, a
vélemény-kicserelésnek. De ne
essünk tévedésbe: ez nem 1944-
ből vagy 1946-ból való, hanem
felejtetett irkafirka. Friss cern-
zajegyzetek az újjáépített vas-
úti kocsik falán. A „legújabb”
időkből, amint megpróbáltatás
és annyi szenvedés után; kida-
tában annak, hogy mit vezetett
a magyar zsidóság és hogy mi-
lyen megképzottan, keményen,
lelkileg gazdagságilag és csaka-
dólag mennyire kifosztottan
térünk haza üresen látogató
otthonainkba.

*

Mi tudjuk legjobban,

milyen nagy gond az ország uj-
jádítása. A lakóké éppúgy,
mint a lelkeké. Hiszen nekünk
kicsiben ugyanazt kell csinál-
nunk, amit az állam csinál nagy-
ban. A düdösző falakat megta-
masztani, azokat bevakolni, a
kevéske használati tárgy okokra
szöveget beverni és mind előre
eső, vihar, hó és jég ellen védő
sátorként felépíteni. Innun-
szakadlág dolgozunk is ezen és
közben hordjuk a téglát a há-
roméves terv ég felé törő hatol-
mas építmenyéhez. De a lel-
kek... a lelkek... A mi szem-
ny sebünk nehezen gyógyul; a
sebeket ejtő és pedig üszkös
maradt a gyűlölet kizáró. A leg-
többször nem is csodálkozunk
ezen. A közel négy évtizedes
(az évszázadokról most nem is
beszélünk) propaganda marad-
ványai nem törölhetők le spon-
gával, mint a kréta a tábláról.
Ez a szöveg, ez az írás olyan
mélyen véstődött az agyakra,
mint a sírkövekre az aranybetű.
Hogyan lehetne azt onnan ki-

radirozni? Hiszen az ilyenrá-
nyu „magyar gyártmány” meg-
alapozottsága, értékállandósága
még ma is büszkeséggel tölt el
ervéseket. Sőt: továbbfeszít-
teni igyekeznek a hazai flóra-
nak ezt az undok virágát, amely
fekete gombafelhőt áraszt ma-
gából. És a beléndekmagból ké-
szült főzetből olyanok is isznak,
akik eddig ragaszkodtak a ne-
mes gyümölcs-nedvekhez. A
nyílaskonyha konzervjeiből
újabb exportra is készülnek.
De ez a szerencsétlen kivétel,
ez az ártalmatlan „Made in Hun-
gary”, amely áporodott, sőt
romlott szőlőmokat akar a kül-
földre reáozni, nem növeli a
magyar külkereskedelm mér-
leg-egyenlegét. Amikor a de-
mokratikus kormányzat felelős
tényezői sorra kedvező keres-
kedelmi szerződéseket létesí-
tenek, hasznosan fokozzák az ex-
portot és importot, gyakorlati
érzékkel cseréve el mindazt az
áru-értéket, amire a termelés-
nek szüksége van azzal, amiből
felesleggel rendelkezünk, az
eredmények ellen dolgozó sötét
réteg veszélyes ellenreklámt
csempész az áru közé, hogy a
kedvező hatást megromlisa. A
szó: „Made in Hungary”-szel-
lem támad fel itt-ott, mert en-
nek gonosz apostolai még min-
dig nem sokallják robbantó-
gyújtócsák, lőgvető petárdák
és a legvégén felfűző büzbom-
bák pusztító hatását. Keveslik
a hatalmát a zsidóság so-
raiban. Tovább fújják a hamu-
val lassan betemetődő para-
zszt, hálha lángrobban, mert
ismét ennek lángjánál akarnak
melegedni. Nagy Ferencről, a
nemrégiben csúfosan megfuta-
modott miniszterelnökről és
Amerikában élő „elváratáiról”
van szó. Azt tudjuk, hogy cser-
benhagvta az országot, (amely-
nek szolgálatára felesküdt),
az eszmét, amelyet kezdetben
képviselt, az önmaga politiká-
ját, ledöfte küzdőtársait és na-
gyot rugott izmosodó fiatal de-
mokratáknak, meg az újjáépí-
tés hatalmas tervén. Szeren-
csére a rugás egyetlen, neme-
sebb testrészt se veszélyezte-
lett. Mindenki joggal hihette,
hogy ez a megoldó „hazafi”
ez a pántlikás-csizmás „fajna-
gyar”, ez a Schöbel-politikus,
aki vakmerően játszott a nap-
pal szék. Éjjel ágy, a világosan
aktív miniszterelnök, sötétben
a még aktívabb összecsküvő és
a hazát kilóra kímélő mészá-
ros szerepét, mihejt partot ér,
szívenében elhújják a világ
szeme elől. Ha csak kevéske
szemérem maradt benne, ezt
lette volna. Hódalkodnia kel-
lene a sorsnak, amely olyan
tulon-tul kegyes volt hozzá,
hogy kieszáthatott a jogos fe-
lelősségrevonás alól. De ezek-
nek az uraknak nem kenyere
a szerénység. Az idehaza simu-
lékony, szemforgató, a jobbra-
balra hajlongó és a felszabadít-
ók felé is alázatoskodó, csé-
sap politikai székakaszak, az
Öccsönön tulra érve egyszerűen
„megfött” az igazi „hangja”.

Hátbatámadta hazáját és meg-
forgatta a kést az ország jöte-
vőiben is. Nem kimélt senkit
és semmit. Utan-utfélen fecseg,
locsog, hogy észrevéssze ma-
gát és a hazug hírek terjeszté-
sével önmagának szerezen
talmi népszerűséget. Rágalmaz
és hazudik rendületlenül, mert
ő is a göbbelsi elmélet hitval-
lója: Addig ismételd a hazug-
ságot, míg igazságként el nem
fogadják.

De nemcsak Magyarország,

hanem annak népe, lakossága
ellen is támad Nagy Ferenc.
Bennünket zsidókat is a nyel-
ve hegyére vett. Azt még ide-
haza megtanulta, hogy a moc-
kolódás legolcsóbb, legveszély-
telenebb (a terjesztő számára
veszélytelen!) eszköze az anti-
szemitizmus. A zsidóságot bün-
tetlenül lehet rágalmazni, még
közről is, hát még ilyen tá-
volról! Le nem leplezett össze-
esküvő korában igen mézes-
mázos tudott lenni a magyar
zsidóság felé. De, ha olvasom
mindazt, amit Amerikában élő
újságíró barátom róla és aljas
aknamunkájáról ír, mitse csö-
dálkozom azon, hogy Nagy
Ferenc „uralkodása” idején
antiszemita megnyilvánulások,
zsidóellenes kilengések kelet-
keztek és azoknak csak
egyrésze jutott el az immel-
ámulat való megtorlásig. A
megszaladt miniszterelnök Im-
portálta Newyorkba a nyit-
világ termékét, azt a gyűlö-
ködő és uszító zsidóellenessé-
get, amely a közelmúltban a
„Made in Germany”-val együtt
„Made in Hungary” is voll-
de amelynek gyártását a de-
mokratikus Magyarország min-
den igyekezettel meg akarja
szüntetni. A hároméves terv
gigantikus programját
között az ellenünk szóló had-
járat természetesen nem szere-
pel. A terv betonalapja és
pillére az építés és nem a
reimolás. Annál inkább a
pusztítás hirdetője a levitézlett
pártvezér. Figyeljék csak olva-
sóim:

„Nagyon megnehezíti —
állapítja meg a fentebb emli-
telt amerikai levél — a ma-
gyar ügyeket Nagy Ferenc és
Eckhardt Tibor zsidós agítá-
ciója, amely, sajnos találkozik
az amerikai propagandával.
Nagykék ügyesen terjesztik,
hogy Magyarország „zsidó-
kézre” került.”

Nyilván ezért is kellett Nagy
Ferencnek az országából meg-
szöknie. A zsidók elől, akik nem
hagyták tovább összecsküdni.
Zsidó kéz? A gondolkodás szü-
nelet tart ennél a szónál és az
értelme elmereng... Olyan
bárgy az a Nagy Ferenc,
hogy ezt maga is hiszi és ter-
jeszti? Vagy csak olyan go-
nosz? Ezzel az utszéli, pos-
tiesen szöve: „link” váddal
már találkozunk. De eddig
csak elbutított agyu, felelőtlen
„kisnyilasok” és hozzájuk ha-
sonlók részéről. Azt, hogy ez
mennyire igaz, minden ki nem

szókött, itt élő sorsitársunk,
barátunk és ellenségünk, ke-
resztény és zsidó egyaránt
megállapíthatja. Az ország
élén Tildy Zoltán református
pap áll, Nagy Ferenc bütlentül
elhagyott helyén a katolikus
Dinnyés Lajos; a hivatalokban
messze a „százalékarányon”
alul (milyen fájdalmasan
kompromittált szó ez!) van-
nak a zsidóvallású vezetők és
alkalmazottak. És ez zsidó-
kéz? Vagy a szerencsétlen kö-
zelmult időmájával élve: Zsi-
dó egykéz? Akad olyan sült-
bolond, aki vizsgálódás nélkül
tudomásulveszi ezt? Nem vé-
dekezem, hanem támadólag kér-
dezem: Olyan borzazelőan ve-
szedelmes, annyira ártó az a zsi-
dó kéz? Az a kéz, amely csak si-
mogatni tud, de ütni nem. Ami,
valójuk be, nagy hiba. Mert akkor
mindazokat már régen knock-
autotta volna akik ezt a régi
mesét új találásban felszolgál-
ják...

*

Nem irigylem Amerikát. Qt

most kezdő-
dik az, amit mi tulajd és tul-
közről ismerünk. Csak egyet
nem értek: Nekik nincsenek
„fajvédelmi” tudósai, nincse-
nek antiszemita agitátorai,
akik hajlandók a mindenütt
készen álló benzines hordóba
égő gyufát dobni? Nyilván
nincsenek. Ezért kellett ezt a
„Made in Hungary”-tőlünk
importálni az antiszemita bo-
londgomba készítőivel: Nagy
Ferenccel és Eckhardt Tibor-
ral (aki készített már most
a többi között hamis franko-
kat is) együtt. Ok majd meg-
tanítják Amerikát és az ame-
rikaiakat arra, hogyan kell
uszítani, hogyan kell gyűlölni
a szabadság hazájában a sza-
bad polgárok egy rétegét. Ha
a hatalmas Egyesült Államok-
nak épp ez kell, a technikai
újítások és lehetetlen lehetősé-
gek hazájában a Nagy Feren-
cek és társaik szakludására
van szükség, ám éljenek a kü-
lönös frigyben és boruljanak
egymás koblére. Szerintem
Amerika és főként az ameri-
kai zsidóság jobb ajándékot
és kellemesebb viszonzol-
gálatot érdemel az ideküldött
szeretetsomagok százezreire,
mint a mi kipróbált antisze-
mita uszítóink. Nekünk azon-
ban nagyon vigyáznunk kell,
hogy azok a „Made in Hun-
gary” lélekgyújtóbombák, ame-
lyek már több ízben lángrobo-
ritották ezt a szerencsétlen kis
országot és azoknak a házak-
nak telejét, amelyekben a
magyar zsidók laknak, új cso-
magoláshoz, „Made in Ameri-
ca” felirással ide vissza ne
csempésződjenek...

KERESI RUBIN ÁKOS

vegyésmérnököt és családját.
Régebbi lakosuk Liszt Ferenc-
térén volt, valamint Alexander
családot, rokonait, Rosenthal
Klára, Parlament penzió, Zol-
tán-utca 6.

A hitközségi választások elhalasztása

Az ország mai belpolitikai állapotában — különös tekintettel a küszöbönálló országgyűlési választásokra, valamint a 3 éves tervnek most megindult munkájához megkövetelt egyetemes összefogás elengedhetetlen szükségessége —, nem látszik kívánatosnak, hogy a zsidóság az erők összefogása helyett belső egyenetlenségével demonstráljon. Mikor a magyar demokrácia döntő nagy küzdelmét vívja, nem lehet vitás, hogy minden energiát az országos érdek szolgálatába kell állítani és ha vannak is elvi nézeteltérések a zsidó közéletben, ezek nem olyan súlyosak, ahogyan a választási kortézia kiélezte a differenciákat, de semmiesetre sem olyan mély-

rehatóak, hogy ne volna lehetséges legalább átmeneti időre a harci bárdot elásni.

Nyilván ez az elgondolás készítette a kultuszkormányt arra, hogy országos érdekből kívánatosnak tartsa a Pesti Izraelita Hitközség választásának elhalasztását. A hitközség legfőbb felügyeleti hatósága ilyen értelemben intézkedett is a választás elhalasztása iránt.

Reméljük, hogy a megmaradt hazai zsidóság a multak és a jelen mérlegelésén megtalálja a maga útját és becsülettel fog kitartani a demokrácia mellett, melynek életét köszönheti és amelytől törvény előtti egyenlőséget és biztonságot vár.

Katona József:

Elul biztató elégiaja

...A zsidó lélek tele van bánattal és szomorúsággal — mégis mintha megelégtünk volna már a panaszkodást és a bánatközlést. Eddig életünk csupa fájdalom emlékezés és lamentáció volt — vágyakozunk már a reményre és az öröme, amely átdereng a búsongáson... Elul hónapja, amely e héten köszönt be hozzánk, mintha szívárvány lenne a zsidóság egén, amelynek egyik felén még az elmúlt vihar elvörösült feketé, felhői gomolyognak, a felhők közül azonban előtörnek már a napsugarak s így az ég boltozatán hetszerez színben ragyog a remény kapuja. Elul hava a zsidó naptári év utolsó hónapja, vele búcsuzunk az óvétől és indulunk az újesztendőbe. Ez a hónap vezet fel a félelmetes és fénséges nagy ünnepnapokhoz, amelyeknek aranykapuja, úgy hisszük és reménykedünk, jobb jövőre tárul fel. Elulban mégis elégia száll a lélekből, halk panaszdal, amde a mult elszírása után boldogabb jövőről szól...

Elul havában többen imádkozunk, mint más hónapokban. Ez az időszak a fohászkodások és könyörgések ideje. Kora reggeli órákban, amikor már-már Istent kereső lelkünk ránehezedik a nyárutó, meg a közelítő ősz hangulata, bepillantunk a lelkünk mélyére, ahol a legszentebb érzések igézetes ösforrása fakad s a hit csodája buzog. Minden reggel templomainkban felbug a sófárkúrt ébresztő szövege:

int, figyelmeztet, megtérő alázatára sürget. Hirdeti, hogy jönnek, jönnek, egyre közelednek ama szent napok, amikor a zsidó lélek Alkotója elé áll. Minden bűnök és vétkek nyilvánvalóvá lesznek majd és az irgalom trónusa előtt Isten az ítélkezés, kegyelmében elfogadja a bánatos szívek megtérő alázatát... „Bírákat és felügyelőket adj magadnak minden kapudban, amelyeket az Örökkévaló, a te Istened neked ad”. Elul első szombatján minden esztendőben ezeket az ígéket olvasuk fel szent Tóránkból. „Igazságot, csak igazságot kövess” — hangzik az égi parancs. S az igazságosság szellemében a lét valóságai mind átsinomulnak, így a küzdő, tépelődő zsidó lélek az élet zürzavarában felismeri az örök összhangot s ebben megtalálja a megtérés üdvét.

Elul elégiaja élvezet bennünket a temetőbe. Ebben a hónapban felkeressük az „atyák sírjait”. Kora hajnali órákban, amikor még a fel-

kelő nap ujjhegyen áll a ködös hegyormokon, elzarándokolunk a temetőbe, megállunk a süppedő síroknál, elmerengünk a mult öröme és bánatán, visszazár a lelkünk a szülők házába, újra együtt vagyunk a testvérekkel, együtt van a síroknál a szétszóródott család... Elulban a temetőben nagy találkozóra gyűlnek majd mindazok, akik a végtelen utról, amelyre elragadta őket az emberi gyűlölet, nem tértek vissza. Elul reggelein a temetőkerítésben a sírok között nagy visszatérés könnyes öröme valósul, meghitt találkozás lesz azok között, akiket elszakított egymástól a történelem kegyetlen haragja. Ott az örök élet birodalmában újra élnek mindazok, akikre emlékeznek: visszavisszatérnek, akiket zsidó hárságban soha el nem felejtünk...

Ez évben Elul panaszdalába belesóhajtott a Szentföld véres, könnyes fájdalma is. Az ellenségeskedés és az embertelenség féktelen erőt most a zsidó reménység föld-

jén szabadultak fel. Az országban, amely felé minden zsidó lélek oly szent vágyakozással tekint s feléje fordulva imádkozunk, mártírok vére hull és megszenteli a föld porát. A kétségbeesés és a közelségben megélt gyűlöletkiború minden viszszakísértő fájdalom sújtja szívünket, amikor ama eseményekre tekintünk, amelyek Erec-Izraelben történtek... Am az eluli hitébresztés és meggyújtó lelünk ereje nem engedik kihunyni belőlünk a reményt, zeng, zeng bennünk minden elégikus bánat és gyötrelmet, mégis-mégis él és erősödik szívünkben a remény hangja, amely a szentföldi költő (Imber) dalával így fonódik Elul havának elégiajába:

Halld meg ezt a hangot
bus földönfutó,
Hozzád szól a Lánok egyike,
Mig csak él e földön egy,
csak egy zsidó
Felzeng szívük biztató hitet

Nincs még addig veszte
a remény,
Drága reményünk századokon át
Ujra mlénk lesz az ősi
televény,
S meglátjuk még Dávid sátorát

Elul Ujjhaddja a hagyomány szerint Mózes mesterünk második szinái útjának napja. Ekkor indult el Mózes, hogy az aranyborjú bűne miatt összehírt kőtáblák helyett újakat hozzon Izraelnek. Negyven napig maradt a hegyen és Tisri 10-én — az Engesztelés Napján — tért vissza az üzenettel: Isten az aranyborjú vétkeit megbocsájtotta s elküldte népének szövetsége jelét, a tízparancsolati táblákat... Elul havában a bánat elégia:

Kellemes lesz nyaralása
HA BEIRATKOZIK
Dr. LANGER NORBERT
ÜTNYELVÜ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBA
ANDRÁSSY-UT 58
Előfizetés csak
HETI 2 FORINT!
Beiratkozás bármikor. Naponta cserélhet.

Jából a reménynek himnusza
 esendül fel a lelkünkben.
 A mult szenvedései, a jelen
 bánata után a hit és a re-
 ményiség dalai töltik el a
 zsidó lelkeket. Várjuk és
 kérjük meglátó alázattal
 Isten megbocsátó kegyelmét
 — a zsidó élet örömeit, a
 zsidó küzdelem diadalát.
 Elul havában a hónap első
 napjától az őszi nagyünnep
 zárónapjáig minden reggel

és este így dalolunk, így
 imádkozunk a mi Istenünk
 előtt: „Ne rejtse el arcodat,
 ne utasítsd el haragodban
 szolgádat; segítségem voltál,
 ne vess el és ne hagyj el
 engem, üdvöm Istenel Mert
 atyám és anyám elhagytak,
 de az Örökkévaló megtart
 engem. Irányíts Örökkévaló
 a Te utadra és vezess a
 szám leselkedők elől az igaz
 ösvényre...”

Glosszák a hétről

HA A SZERÉNYSEGRŐL
 szobrot mintáznának, egy
 fiatal amerikai magyar zsidó
 asszonyt kellene modellnek
 felkérni!

A hetek óta Budapesten
 tartózkodó, de minden köz-
 szereplést visszautasító és
 minden nyilatkozgatástól tar-
 tozkodó dr. Raskó-Takács
 Erzsébetre gondolunk, aki
 pihenőre jött Budapestre és
 pihenés helyett — reggeltől
 estig dolgozik.

Sorra látogatja kórházain-
 kat és egészségügyi intézmé-
 nyeket. S egy kis noteszbe
 jegyzi fel tapasztalatait. Bi-
 zonyos, hogy ezekből a ta-
 pasztalatokból újabb ameri-
 kai segélyakciók lesznek.

Dr. Raskó-Takács Erzsébet
 ugyanis mindent „elintéz”.
 Ezt akkor is láthatjuk, ami-
 kor a napnak szinte minden
 órájában átad Budapestben
 egy-egy amerikai üzenetet.

De, hogy ki ez a látszólag
 törékeny, voltaképp azonban
 példátlan munkabírási fiatal
 asszony — „civilben” egy
 nagy newyorki vegyszeti
 gyár igazgatója — azt egy
 epizód mindennél jobban
 megvilágítja.

Elutazása előtt dr. Raskó-
 Takács Erzsébet sürgőnyt
 kapott Budapestre. A Zsidó-
 kórház streptomycint kért.
 Nos, az előzőleg Párisba,
 Prágába és több más város-
 ba készülő és csak azután
 Budapestre érkező fiatal asz-
 szony kézbe vett egy hatal-
 mas, dohoz nagyságu kész-
 letet. Ezt a hatalmas dohoz
 rajzalképző fogta és őrizte
 a világ felén keresztül —
 hajón, repülőgépen, autón,
 vonaton — hogy hamarabb
 adja le Budapesten, mintha
 postán jönne New Yorkból
 a magyar fővárosba.

**EGY NAGY ZSIDÓ POLI-
 TIKUS** alakját elevenítették
 fel mult héten egy bécsi
 emlékünnepségen.

Az emigrációban elpusztult
 Hugo Breitner figuráját raj-
 zolták meg az új munkás-
 mozgalom bécsi nagyjai.

Voltak évek, amikor nem
 akadt jobban szidott és töb-
 bet átkozott politikus az
 osztrák fővárosban, mint ez
 a szocialista és zsidó városi
 tanácsos.

Igaz, hogy a szegények
 áldották és a proletárok ma-
 gasztalták, mert Hugo Breit-
 ner az első világháború után
 háztömböket emelt, fürdő-
 ket létesített, kórházakat
 épített az elszegényedett
 Bécsben.

Nem szaladt külföldi köl-
 csönök után. Nem kereste
 idegen bankok kegyét. Egy-
 szerűen megvalósította min-
 den idők egyik legszociális-
 sabb adórendszerét és köte-
 lességének teljesítésére kény-
 szerítette a Tökét.

Hugo Breitner az osztrák
 zsidóság örökméltó alakjai
 közé tartozik. Az
 osztrák zsidóság bizsike is
 arra, hogy ő adta Hugo
 Breitnert az osztrák munkás-
 mozgalomnak és Bécsnek,
 amelynek — mint az emlé-
 künnepség szónokai úgy han-
 goztatták — annyira kellene
 egy új Hugo Breitner.

**ÁLLJUNK MEG EGY PIL-
 LANATRA** és szorítsuk meg
 a negyvenéves írói jubileu-
 má, valamint hatvanadik
 születésnapját ünneplő Ti-
 bore Zsigmond kezét!

Tibore Zsigmond a lezaj-
 lott négy évized során nem
 volt sohasem a „napos olda-
 lon”. Mindig a szegényekért
 harcolt. Mindig az elnyomot-
 tak hangját hallatta. Azono-
 sult a kisemberekkel, akik-
 nek hálás tekintetben ta-
 lálla meg tevékenysége jutal-
 máit

Egész emberként csinált
 mindent. Egész emberként
 működött az élet minden ter-
 ületén. Nem volt fél-zocia-
 lista. Nem volt fél-zsidó. Vá-
 lalta, ha kellett, az interná-
 lólabort. Vállalta, ha kellett,
 a legszörnyűbb üldözéseket.

Most ír és nevel. Ahogy
 íróhoz és pedagógushoz illik.

Néha heteket tölt a falusiak
 körében, hogy a föld prole-
 tárait is megismertesse a
 nagy igazságokkal. Azután
 siet haza... És az az első
 kérdése, amikor állépi laká-
 sa küszöbét: „Jött valami
 hír a fiamról?”

Tibore Zsigmond harmó-
 nikus lelkének egyetlen bá-
 nata: 1944 óta nem tud sem
 mit az egyetlen fiáról.

**A HEIDELBERGI EGYE-
 TEM** rektora — mint a
 müncheni Heute hasábjain
 olvassuk — a következőket
 mondotta:

Amikor zsidó ember-
 társainkat elhurcolták, nem
 tudtunk az utcákra és nem
 ordítottunk. Csak önmagunk-
 ra gondoltunk. Ezért bün-
 hödnünk kell. Tudjuk, hogy
 Isten előtt nagy felelősséggel
 tartozunk.

Arról nem számol be az
 amerikai irányítás alatt meg-
 jelenő hetilap, hogy a diá-
 kok milyen arcot vágtak
 rektoruk szavaival?

A SVÁBHEGYEN van egy
 fővárosi gyermeküdülési-
 állomás. Naponta más és
 más gyermekcsoportokat hoz-
 nak ide levegőzni és játszani.
 A gyermeküdülési-állo-
 más előtt hallottam saját-
 fülűleg ezt a párbeszédet:

HATÉVES KISLEÁNY:
 Ma nagyon jó, mert nincs
 velünk zsidó gyerek!

HATÉVES KISFIU: A zsi-
 dó gyerekek mindig elront-
 ják a játékot! Apukám min-
 dig mondja is nekem, hogy
 ne álljak szóba zsidó gy-
 rekekkel!

Ehhez a gyermek-dialógus-
 hoz nem kell kommentár.
 Ez a gyermek-dialógus iga-
 zolja Ortutay Gyula közok-
 tatásügyi miniszter ama ter-
 vének fontosságát és sürgős-
 ségét, amely szerint aktív
 küzdelmet kell folytatni az
 iskolákban a fajvédelmi fa-
 szizma szellem maradványai
 ellen! És ahol kiderül, hogy
 a gyerek átitatódott ilyen
 mentalitással, ott elő kell
 venni a szülőket! Sajnos,
 nemcsak a gyermekeket kell
 megnevelni! Csúpn úgy ér-
 hető el fényes eredmény,
 ha a szülőket is átneveljük!
 A szülők között még mindig
 sok a lélekmergező!

NEM KELL KOMMENTÁR
 azokhoz a sorokhoz, amelye-
 ket a Képes Függetlenségben ol-
 vastunk:

„A felszabadulás után két
 hazavánszorgott munkaszol-

gálatos kibérel és hangya-
 szorgalommal, költséget és
 fáradságot nem kímélve,
 ujjáépít egy üzletet. Hóna-
 pokkal később hazatér Nyu-
 gatról két Százasi-tiszt, akik
 a német uralom idején ala-
 dári alapon ennek a helyi-
 ségnek bérlei voltak. Egyiket
 internálják, másikat rendőri
 felügyelet alá helyezik, s
 amikor mindkető szabadul,
 — mert demokráciában ez
 könnyen megy — visszaköve-
 telik a helyiséget. Vissza is
 kapják. A fővárosi hatóság
 az ő javukra dönt és a mu-
 szosok mehetnek...”

LÉON BLUM, aki zsidó
 létére több ízben volt Fran-
 ciaország miniszterelnöke és
 az angol-francia barátság
 legerősebb képviselői közé
 tartozik, elcsatang cikében
 kelt ki az angol kormány
 Palesztina-politikája ellen.
 A cikk megírására az Exodus
 botránya adott alkalmat.

Léon Blum megállapította:
 „Politikai barátaink lássák
 be, hogy a palesztinai be-
 vándorlókkal kapcsolatos
 megatartásuk sérti és fellá-
 zítja a világ lelkiismeretét.
 A világ lelkiismerete nem
 veheti tudomásul egy kor-
 mány presztízs szempont-
 jait!”

Nemcsak Franciaország-
 ban, hanem az egész világon
 nagy feltűnést kellett az an-
 golbarát Léon Blum angol-
 ellenes kirohanásai

SÓS ENDRE

**MUNKASZOLGÁLATOSOKI
 KERESSEM FIAMAT.**

Dorn Györgyöt (mész.)

akik a második hadsereghez pótlás-
 ként Pestszenterzsébetnél 1942 nov.
 2-án vitték ki és Szary-Oskolból 47-
 ed mészárlás Kostonka helységbe
 került. Kérve kérek mindekit, aki
 valamilyen tudomást, értesítést, edes-
 anyját, öccsét Dorn-Bélaék életé-
 nek történetét, Dorn Pirostól, Sip-utca 12.
 Uj Eset.

**HAZATÉRT HADIFOGLYOKI
 KI TUD FIARÓL:**

Ehrlich Györgyről

szül. Bpest, 1929-ben. Budape-
 stről deportálták 1944 nov.
 14-én és állítólag Oroszországba
 került. Értesítést kér aggódó
 édesanyja: Ehrlich Oszkárné,
 Bpest, V., Fürst S.-u. 3. III. 4.

Ki tud édesapukáról,

Rechnitzer Árpád-ról

(anyja Friedmann Elza),
 Mannhausenből. Güzskőrebe-
 került, ott szabadult. 1945 má-
 jus 4-én elindult hazafelé,
 állítólag orosz fogságba került.
 Ki bármilyen tud róla, könyörög-
 ve kérem, értesítse anyukáját,
 Rechnitzer Árpádot. Telek-
 tér 3.

Feltűnő határozatok az antiszemitizmus leküzdésére Svájcba összehívott nemzetközi keresztény-zsidó konferencián

Az Uj Élet eredeti tudósítása

I.
Seelisberg, augusztus 4.

1946 nyarán az oxfordi Keresztény-Zsidó Világkonferencia elhatározta, hogy az antiszemitizmus leküzdésére megkezdett tanácskozásokat és megbeszéléseket tovább folytatja. Ez a határozat most valósult meg, amennyiben július 30-án Seelisbergben a Hotel Kulm és Sonnenbergben ismét konferenciára ültek össze Európa legkiválóbb szellemei, hogy megbeszéljék az antiszemitizmus elleni küzdelem módjait és lehetőségeit. Ma már azonban nem csak arra gondolnak, hogy a náciizmus szellemi hagyatékát kell megsemmisíteni, hanem ezen továbbmenően olyan ifjúságot kell felnevelni, amely szellemileg, erkölcsileg és szociálisan egészségesebb, mint elődei voltak és nem esik áldozatul azoknak az előítéleteknek, amelyek a zsidók és keresztények közötti viszonyt elmérgesítették.

A konferenciát a megnyitás alkalmával Elter svájci szövetségi elnök levélben üdvözölte. 50 katolikus, református és zsidó delegátus jelent meg Belgiumból, Bulgáriából, Dániából, Németországból, Franciaországból, Itáliából, Angliából, Norvégiából, Ausztriából, Lengyelországból, Romániából, Svájcban, Csehszlovákiából, Magyarországból, Egyesült Államokból és Ausztráliából. A Board of Deputies of British Jewry képviselőjében annak elnöke Brodetsky professzor, a British Council of Christians and Jews képviselőjében Neville Lasky és rev. Simpson, a Conference of Scottish Churches and Scottish Jewry Continuation Committee képviselőjében rev. Macanra, a World Council of Churches képviselőjében Freudenberg lelkész, a német püspöki konferencia képviselőjében prof. W. Neuss (Bonn), az Unesco képviselőjében Juliann Hurley levélben fejezte ki különleges érdeklődését a konferencia iránt. dr. Brodersen, a bajorországi amerikai főhadszállás részéről, valamint en-

nek egyházi tanácsadója Sterling W. Brown, a bécsi egyetem képviselőjében prof. Thürring, a szófiai egyetem képviselőjében prof. Nathan, a római egyetem képviselőjében prof. Carnelutti, a frieburgi egyetem képviselőjében prof. abbé Journet és Menasce, a svájci „Keresztény-Zsidó Munkaközösség az Antiszemitizmus Leküzdésére” egyesület nevében prof. Erich Bickel és titkára dr. H. Ornstein és dr. Taubes rabbi, az Internationale Frauenliga für

Frieden und Freiheit képviselőjében diszelnöknője Clara Ragaz, a cseh egyház képviselőjében dr. M. Novák érsek, a Schweizerische Israelitische Gemeindebund képviselőjében dr. Georg Guggenheim, a magyarországi zsidóság képviselőjében dr. Herskovits Fábán pesti rabbi, a román zsidóság képviselőjében dr. Safran, bukaresti főrabbi, a francia zsidóság képviselőjében J. Kaplan főrabbi vettek részt.

A konferenciát Európa legkülönbözőbb országaiból üdvözölték. Journet abbé felolvasta Jacques Maritain levelet, amelyben a katolikus élet és szellemi nagysága, sok szerénységét kívánt a konferenciának „a faji és antiszemita leora” elleni harchoz, amelynek a kereszténység szempontjából elsőrendű fontossága van. A konferencia ezután átlépte a bizottsági tárgyalásokra.

Dr. H. ORNSTEIN

Öt bizottság készítette elő a konferencia anyagát

Seelisberg, augusztus 8.

Jelentős számú bizottsági és plenáris ülés után, amelyek rendkívüli igényeket támasztottak a résztvevők fizikai és szellemi erejével szemben, a seelisbergi konferencia augusztus 5-én, az esti órákban befejeződött. A különböző anyagok előzetes tárgyalására több bizottságot alakítottak. Jelentéseiket a teljes ülés elé terjesztették, ahol némely módosításokat és kiegészítéseket eszközöltek, sőt a 4. sz. bizottság jelentését teljes egészében újból meg kellett szövegezni.

A konferencián történtek hiánytalan közlése egy tudósítás keretében teljesen le lehetek len. Képtelenek vagyunk kivonatos ismertetésre szorítkozni, fenttárva a lehetőséget, hogy egyes részletekre később visszatérhessünk.

Az antiszemitizmus — világprobléma

Az 1. sz. bizottság a zsidó-keresztény együttműködésnek az antiszemitizmus leküzdésében való főfontosságu célkitűzéseivel foglalkozott. Megállapította: az antiszemitizmus az egész világra kiterjedő probléma, amelyet faji és vallási különbség nélkül minden jószándékú ember együttes munkájával lehet leküzdni. A keresztények és a zsidók együttműködése a konferencián a legteljesebben független volt mindkét hitbéli csoport vallásos meggyőződésétől és vallási gyakorlatától. Közös célkitűzés az volt, hogy az antiszemitizmust, mint a zsidó és az em-

beriség elleni bűnt és mint a modern civilizáció veszedelmét kell leküzdni, amely éppoly veszedelmű a nemzsidókra, mint a zsidókra. Különösen kiemelték az antiszemitizmus veszedelmét, ha az mint politikai fegyver kerül felhasználásra. A keresztények számára az antiszemitizmus problémája sok évszázad zsidóellenes előítéleteinek hagyatéka, amelyet oly módon használtak fel, hogy az sérelme volt az egész emberiségnek, s amely különösen az európai zsidóság veszedelmévé vált. A konferencia éppen ezért a gyakorlati rendezési feladatokat egész sorát állította össze, és olyan módokat is állapított meg, amelyeket a gyakorlatba is át lehet vinni.

Nevelési munka

A 2. sz. bizottság témája a nevelési munka volt. Azt javasolta, hogy minden országban létesítsenek munkabizottságokat, amelyeknek feladata, hogy csoportosítsa a tanulókat a megfelelő nevelési kérdések megválasztására, teremtsen kapcsolatot minden országban a diákszállal, dolgozzon ki munkatervet. A tanítók megfelelő iskoláztatása céljából javasolja, hogy helyi, kormányzati és egyházi hatóságok hassanak oda, hogy a tanítók a nevelési problémákat különböző csoportok alakításával tárgyalják meg. Javasolja, hogy az UNESCO-hoz azt a felhívást intézzék, hogy a különböző országokban nevelési csoportokat létesítsen, továbbá, hogy az illetékes hatóságokkal létesítsen megállapodást, a megfelelően ki-

oktatott tanítók kölcsönös elismerésére, valamint e cél szolgáló irodalom kölcsönös kicserélésére is. A tanulmányokat kell vizsgálni, hogy kiküszöböljék az olyan anyagot, amely előítéleteket teremt egyes kisebbségi csoportok között. Szükség szerint új tananyag készítését országok közötti kicserélés céljából, amint ez már most is megtörténik a skandináv államok között. A szövetséges megcsalló hatóságoknál is oda kell hatni, hogy a megfelelő irodalom behozatalára az általuk megcsallt területen engedélyt adjanak. A nevelési program ne szorítkozzon csak a serdülő ifjúságra, hanem azt egyrészt a kisebb gyermekekre, másrészt a szülőkre is kiterjesszék (különösen annak fontosságát tekintettel, hogy előző generációkban milyen elfogult benyomásaik maradtak meg). Nagyon fontos az is, hogy ne csak az intellektuális oktatásra helyezzenek súlyt, hanem megfelelő magatartásra is a különböző előítéletekkel szemben. Különös fontossággal jelenik meg ebből a szempontból az iskolai élet demokratizálása. Ez a nevelési program ott is keresztülvihető, ahol ezidőszent nincs közvetlen konfliktus. A nevelési program a maga keretébe sorozza úgy a kisebbségi, mint a többségi csoportokat, a zsidókat éppen úgy, mint a keresztényeket.

Az „Egyház feladata”

Mélységes jelentősége volt annak a pillanatnak, amely minden jelenlévőt áthatott, mikor a 3. sz. bizottság elnöke, Père Cullixt Lopinot, a Vatikán-

működő „De propaganda fide” bizottság tagja, akinek rendkívül nagy érdemei vannak az olaszországi zsidó menekültség körül, — felelősként, hogy felolvassa a bizottság jelentését ezzel a címmel: „Az egyház feladata.” Ezt a tudósítást, amely a Konferencia keretében is kiemelkedően nagyfontosságú, szövegrití szövegében ideiktatjuk:

„Áthatra a zsidó nép szenvedéseitől, a 3. sz. bizottság a zsidó és keresztény tagok őszinte és szívélyes együttműködésével, utóbbiak között katolikusok jepp úgy, mint protestánsok, — megállapította azt a tragikus tény, hogy bizonyos teológiai pontatlág felfogás és az Evangéliumnak a szeretettel kapcsolatos megítélésztő beállítási, amelyek lényegükben szemben állnak a kereszténység szellemével, hozzájárulnak az antiszemitizmus jelentkezéséhez.

Ennek felismerésében a keresztény tagok a keresztény vallástanítás tartalma és formája tekintetében bizonyos javaslatokat tettek, melyek nemcsak az antiszemitizmus leküzdésére alkalmasak, hanem készségesen szolgálják a zsidók és keresztények közötti jóviszony követelményeit.

Szükségnek tartják, azoknak a szűk kapcsolatoknak a kihangsúlyozását, amelyek a zsidóság és a kereszténység között 1900 év óta fennállnak. Szükségnek tartják, hogy a „Passio-történelmet” úgy állítsák be, hogy ezáltal ne keltessék fel ellenszenv a zsidósággal szemben és hogy a keresztény tanításból és a keresztény prédikációkból kiküszöböljék azt a hitet, mintha a zsidó nép átok alatt állna.

A bizottság zsidó tagjai maguk részéről kijelentik, hogy arra fognak törekedni, hogy a zsidó oktatásban mindent elkerüljenek, ami a keresztény és zsidó kapcsolat megromlathatna. Zsidók és keresztények egyforma törekvéssel küzdenek a kölcsönös megbecsülésért, amely mindkét hitvallást szentnek tekint.

Ezeket a megállapításokat megfelelő időben, amint ez lehetséges, a különböző egyházi főhatóságoknak átnyújtják.

Ezt a jelentést, amelyet a Konferencia plénuma megindult lélekkel, néma csendben meghallgatott és elfogadott, minden további kommentár nélkül közöljük, mert az magáért beszél. Csak azt az egyet kell leszögeznünk, hogy a zsidóság és a kereszténység egy-

más mellett élése óta először történt meg, hogy zsidók és keresztények, keresztény-katolikusok és evangélikusok, teológusok és laikusok ilyen megnyilvánkozással egymásatlátlak. Kétségtelen, hogy ez határkő, amely nem is távoli időben meg fogja mutatni, hogy fordulóponthoz jelenthet és rendkívüli kihívással lehet szellemi és vallási téren egyaránt.

A 3. bizottság tagjai, a már említett Pére Lopint-on kívül, Nozák csehszlovák püspök, Allen angol lelkész, Reverend Smith De Menasse professor, Páter Demene (Belgium), zsidó részről Kaplan Grandrabbi (Páris), Rosenblum rabbi (New York), Isaac professor, továbbá mint laikusok Mme Davy (Páris) és Bickel professor.

Felvezeteken kívül álló szervezetek az antiszemitizmus leküzdésére

A 4. sz. bizottság az antiszemitizmus leküzdésének polgári és szociális feladataival foglalkozott. Kötelességévé tette, a zsidó, protestáns, katolikus és görög-orthodox vezető vallási személyiségeknek, hogy mindenütt, ahol az antiszemitizmus jelenségei fellépnek, felkérveketen kívülálló egyesüléseket és bizottságokat létesítsenek, hogy barátságos együttműködést teremtsenek zsidók és nemzsidók között. Ezek az egyesülések részletes programokat dolgozzanak ki az antiszemitizmus leküzdésére, hassanak oda, hogy kiküszöböljessék az előítéleteket és hogy az emberi szociális részére tiszteletet szerezzenek. Ezeket az egyesületeket támogatásuk a különböző társadalmi szervek, a nőegyesületek, az ifjúsági szervezetek, a szülő- és tanítócsoporthoz és az egyházak. Megállapítandók a pszichológiai és szociális utak és módok, amelyeken keresztül a közös cél elérhető. Ez azokra az országokra is áll, amelyekben „melyesleges” szakadék áll fenn zsidók és keresztények között”, ahol ezenkívül még politikai megfontolások is komplikálónak jelentkeznek. Különös figyelmet kell szentelni azokban az országokban, jelenlévő ellentéteknek, ahol ezek a lakosság és az odavándorolt menekültek között állnak fenn. Ezeknek a céloknak a szolgálataba kell állítani a rádiót, a filmet és a sajtót. Keresztényeknek és zsidóknak egyesüléseikben kötelességük, hogy a tömegpropaganda eszközait megfigyeljék és tanulmányozzák és hogy a közönséget megóvják azoknak a káros és rossz hatásaitól.

Az emberi egyenlőség

Az 5. sz. bizottság jelentésében négy kérdésben hozott határozatot: a törvényhozások feladata, a jóvátétel, antiszemitizmus a megszállt területeken és

a (Displaced Persons) hontalanok ügyeiben.

Az 1. határozat követeli, hogy minden állam alkotmányába belevegyessék az emberek egyenlőségének, a faji különbség megszüntetésének, a valódi és hitbeli szabadságnak alapvető elve, hogy megakadályozzassék büntetőszankcióval mindannak a lehetősége, amely azt célozza, hogy emberek vagy csoportok ellen, fajuk vagy hitük ellen, gyűlöletet vagy üldözést legyen provokálható. Az antiszemitizmus elleni harc fontos eleme az állandó béke iránti törekvések érvényesítésének. Ennek megfelelően kötelezessé a kormányok arra, hogy törvényhozásaikkal, valamint törvényeikkel kiküszöböljessék mindazok a lehetőségek, amelyek ellentétben állanak minden ember egyenlőségének jogával. És hogy megfelelő eredményt érjessenek el, ezeket a cselekményeket büntetésekként minősítsék. Ugyanancs büntetni kell minden olyan kísérletet, amely erőszakosságra, gyűlöletre vagy ellenérzésre igzát. A Konferencia felkéri az UNO-t, hogy az ilyen büntetéseket az emberiség elleni bűncselekményeknek minősítse és mint ilyeneket a nemzeti és nemzetközi jog szerint büntetendőknek mondja ki.

„Anyagi jóvátétel”

A 2. határozat megállapítja: „a Konferencia megdöbbenéssel látja azt a ki nem elégitő helyzetet, amely abból következik, hogy több mint két évvel a náciuralom megszűnése után, nem sikerült a zsidó visszatérítési, illetve kár alaptitási igényeket rendezni. Ennek halogatásában a Konferencia újabb ürtgyeket lát a zsidó és nemzsidó ellentétek további kiélezésére. Ezért a legnagyobb nyomtatékkal ajánlja a probléma gyors és igazságos megoldását, hogy ezáltal „legalább anyagi téren jörtenjék jóvátétel, a náciizmus által okozott igazságtalanágok terén”.

A megszállt területek antiszemitizmusa

A 3. határozat felhívja a szövetséges kormányok és a katonai hatóságok figyelmét a megszállt területeken jelentkező és növekvő antiszemitizmus veszedelmére. Azt ajánlja, hogy gyakoroljanak nyomást ezeken az országokon nemzeti kormányzataira, hogy mindezekkel a jelenségekkel szemben erőlyesen lépjenek fel. Fontos az is, hogy a megszállt hatóságok katonai távollartásának az antiszemitizmus fertőzéstől.

A hontalan személyek ügye

A plénumban élénk vita folyt le a hontalan személyek elviselhetetlenség helyzetéről, amiről a Konferencia részlevői közül sokan személyesen szereztek meggyőződést.

Az erre vonatkozó határozat így szól:

„A Konferencia felhívja a figyelmet a hontalan személyeknek (Displaced Persons) arra a jelenleg tarthatatlan helyzetére, amely az egykori ellenséges országokban fennáll. Egyetlen civilizált ember sem tagdhatja meg a jogot azoktól az emberektől, akik akaratauk ellenére már évek óta meg vannak fosztva otthonuktól, hogy életüket újból felépítsék. Nemzetközi okokból, amelyek a konferencia hatáskörén kívül állnak, ezektől és ezektől ez a jog elvonatott. Nem mehetnek azokba az országokba, ahol élni kívánnak. Palesztina kapui ténylegesen el vannak zárva előlük. Az a körülmény, hogy a zsidó hontalanok ezzel, különösen Németországban és Ausztriában állandó lakhely nélkül, huzamosan tartózkodnak, sürdődásokat idéz fel, ami voléki szemben újabb antiszemitizmust provokál. Az anyagi támogatás, melyben részesülnek, kiterjesztendő volna az illető országok szükségét szenvedő lakosságára is, mert enélkül ez újabb ürügy a velük szemben való ellenérzésre. Mindezek alapján úgy éri a konferencia, hogy a D. P. probléma olyan gyorsan, mint lehetséges, nemzetközi és nemzeti szervezés útján likvidáltassék. Hogy a D. P.-k abba a helyzetbe kerüljessenek, hogy ott telepedjenek le, ahol akarnak és jóvendő életüket saját igényeik szerint építsék ki. Mindaddig, azokban az országokban, ahol a hontalanok tartózkodnak, megtörténjenek mindazok a intézkedések, amelyek felvilágosítással és neveléssel az antiszemita propagandát kölcsönös megértéssé alakítsák át.”

Ennek a határozatnak az elfogadásával a konferencia becsütheteli kötelezettség teljesített és közben tanujelét adta gyakorlati politikai megértésnek. A konferencia továbbá elfogadott az Emberi Jogokra vonatkozó deklarációt, valamint egy deklarációt Palesztina kér-

DEUTS és NAGY
textilnagykereskedés
VII., Madách-tér 3. T.: 423-599
PAMUTÁRUK
FÉRFI- ÉS NŐI
SZÖVETEK
BÉLÉSÁRUK
MÚSELYMEK
TIPUSCIKKEK
sorozat egy ellenében
nagy választékban állanak
vovünk rendelkezésére.

désben is a következő szöveg-
gel:

Palesztina kérdése

„A Seelisbergben 1947. augusztusában megtartott, az antiszemitizmus leküzdésére összehívott konferencia állást foglalt a Palesztina probléma igazságos megoldása tekintetében. Létfontosságú, hogy ezt olyan gyorsan és hatékonyan oldják meg, amilyen gyorsan csak lehetséges. Elítéli a palesztinai terrorizmust, mert az ellentétben áll a vallás szellemével és nagy akadályt jelent az igazságos megoldás elérésével szemben.”

Egyben az összes érdekelt kormányzatokkal, valamint a világ egész nyilvánosságával a legnagyobb nyomattal közölni kell azt a tényt, hogy a Palesztina probléma konstruktív megoldása lényeges feltétele az antiszemitizmus elleni eredményes harcnak.

A jelentések tudomásulvétele után megállapította a konferencia annak szükségességét, hogy az 1946. évben Oxfordban hozott azt a határozatot, hogy meg kell alapítani a keresztények és zsidók nemzetközi tanácsát, most má haladéktalanul meg kell valósítani. Az Oxfordban kinevezett ideiglenes végrehajtó bizottság teljes erővel működ-
jék azon, hogy lehetőleg sok államban alakuljanak keresztény-zsidó egyesülések, amelyek a nemzetközi szövetséggel kooperálnak. A nemzetközi szövetség megalapításának előkészületével megbízták Reverend dr. Everett R. Clinchy-t (USA), a Nemzetközi Szövetség elnökét. A Seelisbergben megállapított munkaanyag továbbvitelére háromtagú bizottságot küldtek ki, melynek tagjai Brodetsky professzor, Neville Lasky és Reverend W. W. Simpson. Egyben közölték, hogy a munka megkezdésének céljára a Nemzetközi Szövetség 50.000 dollárt kap, mely összegnek háromnegyed részét az USA adja.

*

Ez történt a konferencián, amelyen az előző tudósításban megnevezett országokon kívül még Luxemburg és Görögország küldöttei is megjelentek. Az ügyvezető elnök az amerikai Willard E. Goslin (Minneapolis), az amerikai nevelésügynek ki-váló képviselője volt, míg a titkári teendőket dr. Pierre Viseur (Genf) látotta be.

A konferencia nyelve angol (ezen a nyelven hozták a határozatokat) és francia volt. Azt a javaslatot, amelyet a prágai zsidó hitközség képviselője terjesztett elő, hogy tárgyalási nyelvül a

németet is engedélyezzék, a plénum elvetette.

*

A Konferencia eredményeinek mellátása a jövőendő feladata lesz. Annyit azonban már most is meg lehet állapítani, hogy a konferencia rövid hat nap alatt hatalmas és sokatígérő munkanyagot végzett el és hogy a hozott határozatok a célt annyira megközelítették, amennyire az egyáltalán lehetséges volt. Ez csakis az összes résztvevők egyetemes jóakarátának volt köszön-

hető. Ez a jóakarát még a legkényesebb kérdések megoldásánál is utat talált. Szeretnők hinni, hogy az ut egy jobb jövődökhöz vezet. Mindenesetre Svájcnak, mely pontosan 50 évvel ezelőtt szállást adott az első cionista kongresszusnak Baselen, s amely a zsidó történelemnek egy új korszakát vezette be, becsületére szolgál, hogy ennek az első nemzetközi munkának is hajlékul szolgált.

HANS OHRNSTEIN
(Zürich)

MUNKÁCSI ERNŐ:

AKTUÁLIS KÉRDÉSEK

Számadás

Egykor a forró augusztusi napokat ugorkaszorozatnak nevezték. A fővárosi utcák üresek voltak, a hivatalokban a szabadságolások miatt harmadlétszámban dolgoztak, a politika pedig épséggel szünetelt.

Ma? Az élet ilyen luxust nem engedhet meg. A politikai világ izzik a választási izgalmaktól és a zsidó politikában is teljes szeszon van. Ha mégis némi szélcsend érezhető, ennek az oka csak az, hogy a politikai vázások a figyelmet minden irányban lekötik. Ez a létkör alkalmas, hogy körültekintünk, miként állunk és számadást tegyünk. Ez annál is inkább aktuális, mert éppen két esztendője annak, hogy a pesti góltól megszabadult, munkaszolgálatból, bűdosásból és deportálásból hazajött zsidóság az első országos értekezleten találkozott, ahol követeléseket fogalmaztak és programok körvonalai bontakoztak ki.

Bizonyos, hogy reális szemmel nézve a zsidóság újjáépítésének egy fejezetét lezárhatjuk. Bár a zsidó képviselői szervezetek egyre-másra adják be azokat a javaslatokat, amelyekben az elvesztett javak és jogok visszatérítésénél mutakozó rendeleti sérelmekre mutatnak rá és bár egyes vonatkozásokban történtek is kedvező reformok, azonban s egészben alig remélhető, hogy az üzlethelyiségek, gyógyszerárak, ingók stb. visszaadására, a szolgálati viszony helyreállítására vonatkozó rendeletük megvalósulnak. Ennek oka ismeretes. A kormányzat a zsidóság irányába érzett minden jóindulata mellett tekintettel akart lenni az u. n. szociális szempontokra, a hamu alatt parázsló antiszemitizmus fellángolásától tartott, ha a rászorultnak látszó kisemberek tényleges bírtokállományát zavarja. Ezért az igazság elvi ismerése mellett reális szempontokkal számolt.

Természetesen a zsidó országos irodák ellenkezőjét állították és azt mondták, hogy „a teljes restitúció hiánya bátorítólólag hathat arra, aki jogosulatlanul élvez a zsidók javait és a „jótékony felejtésben” a gyengeség jelet látják.” A történelem fogja eldönteni, hogy melyik álláspontnak volt igaza.

De a vagyoni kérdések közt még mindig elintézetlen a zsidó bírtokok ügye. Ne legyen félreértés. A zsidóság életeleme a demokrácia és a demokrácia egyik alappillére a földreform. A zsidóság tehát mindenféleképpen csatlakozik a földreform gondolatához, maga számára csak az egyenlőséget kívánja, hogy ő is csak annyit áldozzon, mint a többi lakosság. A fasiszta időkben elvett és a fasiszták javára használt termények értéke, a cserébírtokok kiosztása, a mezőgazdasági ingók visszaadása stb. mind a magyar zsidóság követelés számláján szerepelnek.

Eppen úgy várjuk, hogy az Országos Zsidó Helyreállítási Alap tényleg hozzájusson ahhoz a parancsértékhez, amely a törvény szelleme és a kormányzat intenciói szerint megilleti. A magyar zsidóság széles rétegében lezűrdött vélemény, hogy bizalmatlan az Elhagyott Javak Kormánybizottságának intézményével szemben és most, amikor ennek liquidálására kerül sor, azt kívánja, hogy ott legyen az osztzkodásnál és közvetlenül ellenőrizze, hogy a megmaradt vagyonrögzítéstől a Zsidó Alap tényleg megkapja az ő jussát.

A haladó zsidóság belső szervezetének ügyei előrehaladtak. Rendeletben szabályozták a megszűnt hitközségek jogviszonyait és azoknak vagyonát a létező és megszűnt hitközségeknek és más felkért intézményeknek juttatták. A Joint segítségével az életképes hitközségek nagyban-egészben regenerálódtak. Sok helyen már vidéken is működik rabbi, még több hitköz-

ségben vallásnár és elmámad-kozó. Hát haladó irányzatú vidéki hitközségnek iskolája van. A pesti hitközség egész szervezete működik, kórházainak befogadóképessége megközelíti a békebelit, iskoláinak több tanulója van mint a háború előtt, tanításuk színvonala magasabb. Az országos zsidó főiskolák (rábbiképző és tanítóképző intézet) és az országos szervezet közötti alkotmányos kapcsolat létezik. A rabbi képző vezérő-bizottságnak és a tanítóképző igazgató-tanácsának tagjai a Fellekezeti Központi Hatóság nevezi ki, egyébként ezek a főiskolák megtartották önkormányzatukat.

A Zsidó Múzeum, a magyar zsidóság múlljának kiállítása újra megnyitotta kapuit és gyűjteményeinek színvonala megközelíti a békebelit.

Az elmúlt napokban megjelent a Magyar Vallás- és Közközlésügyi Miniszter 110.000. sz. rendelete amely a haladó irányzatú hitközségeket kormányzó intézőbizottságot kiegészítette és a végleges alkotmány életbelépéséig annak befejezett formát adott. Ez a központi igazgató testület 29 tagból áll, vagyis egy kis parlament, amelynek tagjai között 9 vidéki elnök és 7 rabbi van. A bizottság többi tagját a budapesti hitközségek világi kiküldöttei. Végre van egy alkotmányos fórumunk, ahol minden kérdés, vita, sérelem meztárgyalható és amely az érdekelt zsidóság nevében annak alkotmányosan kifejezett akaratát nyilvánvalóítja.

A napokban tartotta első ülését az Országos Zsidó Helyreállítási Alap intéző bizottsága. Bár ennek hatásköre csak bizonyos vagyoni és szociális ügyre van korlátozva, de ebben a keresztimetszetben a magyar zsidóság leglátogabb szerve, ahol a legszélső jobboldaltól a legszélső balig mindenki képviselve van. A vidéki orth. zsidó egy asztalnál tanácskozik a megkeresztelkedett zsidóval, a marxista cionista a fővárosi nagykereskedővel. Ezen az ülésen hangokat halottunk a kölcsönös megértésről, türelemről, a humanum legfelsőbb parancsairól. Hiszünk, hogy ez így is lesz. De ehhez is kell bizonyos fokú átnyelés. A zsidóságnak is meg kell tanulnia az autonómiájában rejlő demokrácia értékét és vigyázzon arra, hogy a szabadság soha sem fajuljon el szabadsággá, mert akkor a termelő munkát értéktelen vitatkozások váltják fel, amelyek aláássák az autonómia erejét és a demokrácia minden értékét.

Tojaskonzervváláshoz

GARANTOL!

Nem lesz télen tojás-gondja. Főlerakat:
Stessel, Budapest, IV.,
Városház-utca 1.

Gyerekek...

Multkoriban irtam a debreceni tanár urról, akinek családját 1944-ben elpusztította a debreceni gettóra hulló szárnysborba, de aki azóta megmentült és gyönyörű kisfia született. Azt, aki, mint e sorok írója is, a változások, a fejlődés, a megújulás szinte mániákus kíváncsiságával és vágyával járja a maradék zsidóság telepét, a sok lehorgoló és elszomorító kép mellett nem egyszer érik ilyen örömök. Most például Egerben jártam, abban a városban, ahol több mint kétezer lélekbeli még szányolva nem maradt meg, s ahol — amikor tavaly ottjártam — egyetlen zsidó gyermek sem volt. De most, amikor beléptem az elhagyott és kifosztott, egykor oly neves Hibay-utcai zsidó iskola udvarára, Fischer Sándor bályámat, a hílközség őshajó jegyzőjét egy bölcső mellett láttam ülni az eperfa alatt, amint éppen gügyögött valamit. Bizonyára haragszik most az én jó Fischer bátyám, aki veli annakidején együtt szöktünk mezüláb Beregszász felől, aki tanúja voltam amikor megérkezett feldúlt, elárvult fészke, és akiről mintegy másfél esztendője láttam utoljára, amint ott buszlik a rendbehozott jegyzői szobában, — hogy „kiszerkeszttem“ őt. De vajon zsidó újságíró és zsidó ember-e egyáltalán az, aki hallgatni tud, amikor tanúja lesz annak, amint egy elárvult zsidó közösség temetői csendjében felharsan egy újszerűt gyönyörűségűs szóra?

Igen, ezekről a gyerekekről írni kell, e kis srácokról, akik a felszabadulás óta, vidéki zsidó házaiban láttak napvilágot. A zsidóságot sohasem kellett külön a gyerekek megbecsülésére, értékük és rendeltetésük felismerésére nevelni. A zsidóság csodálatos képességeivel mentette át gyermekeit a legnyomorúságosabb és legvesztélyesebb korok gettói és programain keresztül. Voltak olyan emberöltők, amikor az Európán kívüli zsidóság jóformán egy percre sem nyugodhatott meg, egy percre sem letelepedhetett le, de gyermekeit ekkor is felnevelte és beléjük oltotta az élet megbecsülésének és továbbfolytatásának töltőelemfejlesztő vágyát. Nem véletlen és nem csoda hát, hogy a debreceni tanár ur, hogy az egri Fischer Sándor bácsi újra családapa, nem csoda az sem, hogy a hajdúhadházi Friedma a szikviz-

gyáros, akinek nem kevesebb mint hét gyermeke pusztult el Auschwitz poklában, újra meg-nősült és felesége már gyereket vár.

Nem, nem csoda ez, de írni kell, beszélni kell arról a nagszerű magatartásról, mellyel a fiatal vidéki zsidó lányok — mert vidékre főleg a fiatalabb zsidó nők érkeztek vissza — a megfáradt és árván maradt zsidó férfiak iránt viselkedtek. Ugyanakkor, amikor egyesek abban látják életük célját, hogy a „szenvadásokat“ bepótolják, hogy mulassanak és szórakozzanak, szélszórva napjaikat, erőiket, egész életüket, a vidéki zsidó lányok odaálltak a hideg tűzhelyek mellé és önzetlen módon lovábbították az asszony nőiük maradt, lehetetlen zsidó férfiak életét. Igen sokan férjhez mentek közülük valamelyik

„védenc“hez, de ismerek igen sok olyan falut, ahol a lányok azért nem mentek férjhez, hogy az egész „lárság“ gondját továbbra is viselhessék.

*

Nem kényerem a romantika, a „Lowoodi árva“ még annak idején kielégítette összes, ilyesfajta érzékényesemet és romantikus hajlamomat. Ezekről a lányokról és ezekről a gyerekekről azért irtam, hogy a magyar zsidóságnak az a része, mely nem lelki célját az időben és helyét az események sodrásában, róluk, ezekről a vidéki zsidó nőkről és férfiakról vegyen példát. A gyerekek pedig, akik ott visitanak és himbálóznak bölcsőikben, szerinte az országban, legyenek a magyar zsidó élet megújításának, egyáltalán a magyar zsidó életnek szép szimbólumai...

ANTAL GÁBOR

Ilyen is volt...

(Levél a szerkesztőhöz.)

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur! Több ízben emlékeztem meg az Új Élet olyan munkaszolgálatos századparancsnokokról, akik a nehéz időkben is emberi tisztességgel éltek hatalmukkal. Mindaddig azonban nem szerepelt e nevek között Kőrmendy Elemér neve, aki méltán megérdemli a megemlékezést. Kőrmendy a Don mellé vezényelték, ott vette át, mint főhadnagy a 101/6. Nagykáta munkaszolgálatos század parancsnokságát. Mielőtt éreztet s elbucsuztunk egymástól, meg-egyeztünk abban, hogy figyelemmel kísérjük századán kívül is az összes munkaszolgálatos kérdéseket s ezekről értesítéseket küld.

Alighogy átvette századának parancsnokságát, nyomban részletes levelekben számolt be az ottani állapotokról, századáról s általában a munkaszolgálatos kérdésekről. Közölte, hogy érintkezésbe lépett Lemhényi Dávid Zoltán őrnaggyal, régi közös barátunkkal, aki abban az időben a 2. hadsereg h. műszaki parancsnoka volt. Dávid őrnagy sokat segíthetett és segített is, amíg azután belegen 1942. év karácsonyán haza nem tért, amikor is felkerestem és őszszóval részletesen beszámolt mindenről.

Kőrmendy Elemér kutatta fel a munkaszolgálatosok részére

20 vagonban kiküldött ruha és egyéb felszerelési tárgyakat, s a munkaszolgálatosok csomagjait. Saját százada csomagjainak soron kívüli kiadását kérésre szaktolta. Velém közölte, hogy a kiadás terén sürgős intézkedésekre van szükség. Az eljárások megindultak, de közben bejött a doni átlörés. Kőrmendy a viszonylagos nyugalom helyreállítására újra felkutatatta a megmaradt ruhaanyagot s nyomban közölte, hogy hol vannak a csomagok. Újra megindult az eljárás és végre a megmaradt felszerelést kiosztották a munkaszolgálatosok között.

Minden lehető megteheti, hogy századának tagjai a viszonyokhoz képest jó fizikai kondícióban s viszonylagosan kedvező körülmények között legyenek. A levelezés korlátlanul folyt, a század minden egyes tagja naponta annyi levelet, lapot irhatott, amennyit akart. A hazáról jött postát rendszeresen megkapták. A doni átlörés alkalmával sikerült századát ki-menteni a veszélyekből s így hosszú vándorlás után a megmaradt jelentős részleget Úscára, a gyűjtőtáborba vinni, majd onnan is hazamenteni.

Az uszcai tábor igen veszélyes és egészségtelen, ragályos hely volt. Kőrmendy hazajött betegszabadságra, nyomban fel-

keresett és részletesen beszámolt mindarról, amit saját hátszékében ott a helyszínen tett a táborban uralkodó ádallan elhelyezési, táplálkozási és egészségügyi viszonyok enyhítésére, de közölte, hogy ez mind kevés, azonnali felsőbb közbehatásra van szükség. Kőrmendy köztései, adatai nyomában a H. M. illetékes tényezői elé kerültek, azonnali vizsgálat elrendelését, a tábor felosztását s a munkaszolgálatosok hazatérését kérve. A vizsgálatot elrendelték egy bizottság kiküldésével s a tábor meg-szüntették, az ottlévő munkaszolgálatosokat rövidesen hazahozták.

Kötelességet vélek teljesíteni, midőn arra kérem Főszerkesztő urat, hogy fentieket b. lapjában közölje szíveskedjék.

Budapest, 1947. augusztus 8.

Mély tisztelettel
SCHALK FERENC

Feierstein Sándor
(nagyv. radl)

hozzátartozóit keresi anyósá. Máv. alkalmazottak voltak, valamint Grünberger Jolit és édesanyját, Grünberger Adolfnét keresi rokona (Lippai) Schlegl Józsefné, szül. Mór Jolán, Dr. Ernst pensló, Alkotmány-u. 4.

KI TUD

Steinlauf Izidor-ról

szül. 1889-ben, Hevesről deportálták 1944 májusában. A Borsodabonyi téglagyárból Auschwitzba került. Kérjük azt a visszatért deportáltat, aki látta, Auschwitzban vagy máshol, költségek megtérítése mellett szíveskedjék értesíteni. Szántó Sándort, Thakóly-ut. 28., I. 2.

Országból hazatértek.

KI TUD FÉRJEMRŐL,

Fleischmann Jenő-ről

aki 1942 novemberben Nagykátról 101/20 indult 1943 jan. 8-án üzent Kamenházból. Értesítést kér Fleischmann Jenőre, VIII., Karácsony Sándor-utca 21., IV. emelet.

Eredményes

ÜZEM
ÜZLET

ATADÁS: FELLNER ALTAL
NEM VITÁS

SZENT ISTVÁN-KÖRUT 80
(Marx-térnél Telefon: 129-792)

Szörme
különlegességek

Pézsma Lovasi Irha
szücsnél

Dohány-u. I. Tel.: 421-265

Szabaduljon meg fájdalmas emlékeitől

MÁTRAFÜREDRE jöjjon

ROS HÁSONÓRA, SZUKOSZRA A SCHWARCZ PENSIOBA
Kellemes báltiló, Elsőrendű ellátás. Szófogadás előre eszközlendő.
Cím: Schwarcz Ferenc Mátrafüred

MATTEINE CIÁNOZ KIRÁLY-U. 16. 227-420
MATTEINE jóállással (udvarban) Tel: 227-420

Helyszini tudósítás Palesztinából

Tel-Aviv, aug. 2.

Nehéz hőskölteményt, de legalább is szubjektív méltatást nem írni arról az új zsidó népről, amelyet az újságíró Erecben éppen az ország legnehezebb napjaiban ismer meg. Irni kellene arról az elszántságról, amellyel ez a teljes egészében munkásnéppé átalakult zsidóság fogadja és viszonyozza egy imperialista hatalom politikai pogromjait, arról a természetes méltóságról, amit az építőmunkában való részvétellel ad itt minden embernek, kibúccban dolgozó chalucnak és városalakónak egyaránt. Késérű és szívtelen feladat politikai beszámolót adni és csupán az objektív tényeket regisztrálni.

Mint ismeretes, az angol katonai főparancsnok, zsidó, sőt angol részről jövő kérés ellenére is felakasztatta az akkói várbörtön felrobbantásakor elfogott három zsidó fiatalembert. Másnap a Nathanja melletti erdőben megtalálták a korábban elfogott két angol őrmester felakasztott holttestét, rajtuk a felírás: „Irgun Zvai Leumi”. Amikor levágták az angolok a két holttestet egy akna robbant és a jelenlevő angol tiszt megsebesült. A Jisuv általában nagy felháborodással fogadta az Irgun újabb „munkáját”, az újságok, gyilkosokról írtak, a Haganah plakátokat ragasztott ki, amelyekben megvételssel ír a zsidó erkölcsről ily nagy mértékben elragaszkodókról és — első ízben — felszólítja a zsidó lakosságot a terroristáknak a hatóságoknál való feljelentésére. A hivatalos zsidó szervek — mindenekelőtt a Jewish Agency és a Vaad Leumi — megrendültségüknek és együttérzésüknek adtak kifejezést az angol kormány és a meggyilkoltak hozzátartozói előtt. A világsajtóban hallatszanak olyan hangok, amelyek az angolok felelősségét állapítják meg a helyzet kiéleződéséért, sőt maga az angol „News Chronicle” szerint is „itt az ideje, hogy Anglia kivonuljon Palesztinából.” — A Jisuvnak azonban nem volt ideje, hogy soká sajnálkozzék az események felett, mert már csütörtökön — egy nappal a Nathanjai lelet után — kénytelen volt ismét tapasztalni, hogy az Irgun csak okozat.

Palesztinában terrort az angolok alkalmaznak és a brit katonák a terroristák. Csütörtökön este 9 órakor, Jaffából jövet bérelt taxikon mintegy 20 angol katona és rendőr Tel-Aviv legmagyobb és este igen forgalmas utcáján az Allenby streeten vad, de előre megfontolt lövöldözésbe kezdett. Először mintegy száz méteres szakaszon minden kirakatot betörttek, majd amikor a provokációra nem kaptak választ, egymás-

után lökték le a járókelőket és lötték be taxiba és autobuszba. Öt halottja és husz sebesültje volt az angol hadsereg „rend és a törvény urálmát fenntartó” akciójának. Az angol főparancsnokság először katonáit meglagadó és az esetet lecsökkenteni kívánó nyilatkozatot adott ki, később megígérte, hogy hasonló incidensek többé nem fognak előfordulni. Tel-Aviv városa pén-
teken

Az angolok most két tervvel foglalkoznak: vagy HAMBURGba viszik „zsidó rakományukat” és ott a saját uralmuk alatti kikötőben erőszakot is alkalmazhatnak a partraszállításhoz, vagy csoportokra osztva a 4500 embert, az angol trópusi szigetvilágon rakják le őket. Mindenesetre a végleges döntés előtt még egyszer fenygetéssel kísérlik meg a zsidókat jobb észre téríteni.

Az Unesco többsége a felosztás mellett.

Az Unesco hamarosan megkezdí genfi munkáját: jelentésének megszövegezését. Ilir szerint a többség a felosztás mellett van — elvileg. Ez annyit jelent, hogy az UNO-nak a felosztást javasolják, anélkül, hogy a határok kijelölését a világ feladatának tekintenék. Erre vonatkozólag egy az érdekeltekből álló bizottságot kívánnak megalakítani. Természetesen ez megint csak egy újabb bizottság lenne — időhúzás és nehezen bírható status quo ante. Az angolok máris bejelentették, hogy amennyiben az Unesco a zsidók javára döntene, úgy az UNO-tól nemzetközi katonaságot kérnének a döntés végrehajtásához, két három évi időtartamra. Ilyen azonban nem létezik és így az UNO kénytelen lenne az amugyis itt állomásozó angol katonaságot a „rend biztosítására” felkérni. „Hát akkor itt nincs kilátás változásra?” kérdezzük egy „man of the street”-től. „Várjon csak — felelt —, az angolok szívósak, de nincs olyan szívós, mint egy kibucnyik, vagy egy tel-avivi munkás és végül mindig a szívesebb győz.”

Az Unesco a D. P. táborokban

Az UNO Ténymegállapító Bizottsága augusztus hó 5-én kezdi meg látogatásait az ausztriai és németországi táborokban. Nyolc nap alatt kellő mennyiségű adatot kívánnak szerezni a helyzetről. Nyomatott kérdőívvel fordulnak a táborlakókhoz, a lapon a következő kérdések szerepelnek: 1. Hogyan került D. P. táborba? 2. Akar-e visszakérülni korábbi otthonába? 3. Ha igen, úgy eddig miért nem tért vissza? Ha nem, miért nem? 4. Akar-e Palesztinába vándor-

diszes temetéssel búcsuzott az u. mártioktól.

Százezerre menő tömeg kísért a koporsókat, a temetés alatt teljes munkaszünet volt. Az angol terroristák azonban ismét zavarólag akartak közbelépni. Egy angol katonai autó kereszteződve az uttesten, megakadályozta a gyászoló tömeg továbbjutását. Az elkeseredett gyászmenet ekkor felborította az angol kocsi és szinte elseperle az angolokat. Legalább ennyivel akarták helyrehozni azt a — sokak szerinti — hibát, hogy a Haganah előző este a helyszínen nem torolta meg a zsidó

népen és a természetes rendben esett sérelmet. A sajtó és a közhangulat szerint az Irgun cselekedeteiért senki nem vállal felelősséget és eszközeit megveti. Megfélelésük a rendfenntartó közegek és nem a zsidó szervek feladata lenne. De az angol katonaság tetteiért maga az angol kormány a felelős. Mert ha renitens katonák cselekedetéről is van szó, milyen rendet várhat a világ egy olyan kormánytól, amely a saját katonaságában sem tud rendet tartani. Az események következtében mindenki

a hadiállapot bevezetésének lehetőségét tárgyalja.

Az újságok óránként jelzik a Jewish Agency vezetésének permanens üléseiről kiadott jelentéseit és latolgatják az „Ocer” a „kimerési tilalom” esélyeit. Ettől az egytől igen félnek az emberek, nem azért, mintha a kényelmetlenséget nem tudnák elviselni, hanem mert az „Ocer” hatalmas anyagi, termelési veszteséget jelent. Remélik, hogy ehhez mégsem folyamodnak majd, mert a legutolsó alkalommal is az angolok belátták: amennyiben tehetetlenségüket nem akarják nyilvánosságra tenni, sürgősen fel kell oldani az „Ocer”-t.

A palesztinai helyzettel az angol kabinet külön ülésén foglalkozott és elhatározta, hogy a hadiállapot elrendelését a helyi angol hatóságokra bizza, amennyiben azoknak sikerül együttműködést teremteni a zsidó szervekkel a „terror leküzdésére”. Erre azonban az utolsó két nap tapasztalatai alapján kevés a remény, mert nem lehet az angolokkal a terror ellen együttműködni, amikor éppen ők

hozzák a terrori Erec Jisraelbe. Mindezek ellenére a Galutban megszokott siránkozásnak és az „erősebb” előtti meghunyászkodásnak itt nyoma sincs. Az emberek az ilyen eseményeket egy politikai harc megnyilvánulásának tekintik, amelyben magukat erősebbnek érzik az angol tankoknál és úgy ahogy egy diákleány mondta nekünk: „hát azt hiszed áldozatok nélkül ölünkbe hull egy ország. Vannak szükségességek, hogy ma én, holnap te, de ez nem számít. A lényeges csak az, hogy új ország épül. Jeruzsálemben részleges „ocer”-t vezettek be. Este 7-től reggel 5-ig tilos elhagyni a lakást.”

Az Exodus 1947. utasainak a sorsa

érdeklő legjobban a Jisuvot. A jelentések szerint Bevin minden diplomáciai nyomása ellenére sem volt hajlandó a francia kormány elrendelni a három hajó zsidó utasainak kényszerű partraszállását. Csupán 56 beleegyezés el a hajót, a többiek megtagadták az engedelmességet.

rolni? 5. Adott-e be bevándorlási kérelmet a háboru előtt is? 6. Menne-e máshova is, ha kapna beutazási engedélyt?

A Bizottság tagjai a hivatalos tárgyalásokon kívül személyes beszélgetések keretében is meg akarják ismerni a helyzetet, hogy mindezt számbavéve készíthessék el javaslatukat.

(GELLERT)

A KUNHEGYESI IZRAELITA HITKÖZSÉG a főünnepekre előimádkozót keres, (metszők előnyben)

Ajánlatokat az Elnökség címére kérünk.

Elnökség

A tályai izr. hitközség ezennel értesíti mindazokat a hitestvéreket, kiknek hozzátartozói Tályáról deportáltak, hogy

a mártírhaltat haltak emlékművét, valamint az újjáépített templomot f. év szept. 2-án fogja felavatni.

Egyben felkéri azon hitestvéreket, akik kezyszeradományokkal kívánják hozzájárulni a felújításhoz, ezt jelentésükben Pászternák Simon hitközségi elnöknek.

Felhívás!

Nagykőrös Város maradó zsidósága ezúton közli az érdekeltekkel, hogy

a deportálásban és munkaszolgálatban mártírhaltat halt hitestvéreinek emlékművét állít a temetőben.

Felkéri mindazokat, akiknek hozzátartozói Nagykovácsról vették el, hogy az emlékmű felállításai költségeihez hozzájárulást adjanak a Nagykovácsi Népbanknál vezetett "Nagykovácsi Izraelita Hitközség Emlékmű" számlájára augusztus hó 31-ig eljuttatni szíveskedjenek.

Pályázati hirdetmény

A Nagykőrösi Izr. Hitközség

rabbit keres,

aki az előimádkozói teendőket is ellátja. Ajánlatokat augusztus 25-ig kérjük benyújtani.

Izr. Hitközség Elnöksége,
Nagykőrös.

A PESTSZENTLŐRINCI IZR.
HITKÖZSÉG

**pályázatot hirdet
metszői állásra,**

aki előimádkozást, toraolvasást és hitoktatást is vállal.

Írásbeli ajánlatokat augusztus 25-ig a hitközség irodájába kérünk. Pestszentlőrinc, Batthyány-utca 80.

Pararella

Irta: Szöllösi Zsigmond

Hitelesség és hivatottság tekintetében minden kétségen felülmúló tudósítók beszámolója szerint a mai Németország lakosságának milliói még mindig csak egy bűnét hajlandók elismerni Hitler Adolfnak. Azt, hogy elvesztette a háborút és vele a program teljes megvalósításának módját, amely programban ezek a milliók ma sem találnak semmi kivételt.

Szűgyenkezéssel vagy megbűnbánásról tehát szó sincs.

Brazília köztársaságga való átalakulásának legelső évében 1890-ben Ruy Barbosa elnök elrendelte és a legszigorúbb megfogalmazású intézkedések alkalmazásával biztosította a rabszolgabevitelre és a rabszolgatartásra vonatkozó levéltári anyag teljes megsemmisítését. Egy cédulának sem volt szabad megmaradnia, amely arra utalt, hogy a bírodalom valamikor is a rabszolgatartó országok sorába tartozott.

Pedig igenis ezek között szerepelt, még pedig nem kevesebb, mint háromszáz esztendeig. És e háromszáz esztendő folyamán többé kevésbé hiteles adatok szerint vállalkozó szellemű brazil emberkepek három millió szerencsétlen feketét importáltak Afrikából, az akkor még gépjáró hiányában szenvedő asiendák, dohány-, kávé- és gyapotültetvények üzemenergiájával való ellátására.

Tehát kerekben száz esztendőnként, kerekben egy milliót.

Hatalmas szám. De mi, akik ugyszólván szemtanúi voltunk, — Hitler Adolfnak századrészenyi időre volt szüksége, hogy kizsákmányolja a fehér embert hurcoltasson el nem is az őserdőből, hanem a civilizált világ közből — nem lehetünk abban a helyzetben, hogy ezt a számot imponálóan érezzük.

És nem lenne igazságos megfelfedezni arról, hogy ezeket a szerencsétlen, mindenképpen szárandó négerkeket nem lemészárolták és kizsákmányolták Braziliába. Nem azért, hogy

tizezérel elgázoltsák, vagy elevenen máglyára vessék, mesterségesen megfagyasszák vagy víruskezelés kísérletek anyagává tegyék őket. Ami velük történt, mindmáig galád megcsufolása volt az emberiségnek. De se éhenhalástól, se ok nélkül való kiűzéstől nem kellett rettegniük. Hiszen személyükben nélkülözhetetlen és dusan kamatozó munkaerő értékről volt szó, amelyet haszonélvezője annál féltőbben óvott és igyekezett jókarbantartani, mennél inkább és kapzsisban vágyott kemény robotja gyümölcsére.

...kapzsiság és mohóság hiányával pedig a rabszolgatartókat se Braziliában, se máshol soha sem lehetett megvádolni.

Ruy Barbosa rendelkezést kibocsátotta, ennek az intézkedésnek többé semmiféle gyakorlati vagy oppurtunus célzatu indítéka nem lehetett. Nem lehetett, mert a rabszolgaságot már halvan esztendővel azelőtt a császárság eltörölte és az utolsó rabszolga csuklójáról is rég lehullt a bilincs, mikor Ruy Barbosa rendelkezete megjelent.

Miért adta ki mégis?

Sőt miért érezte a kiadását az új Köztársaság egyik legsürgősebben teljesítendő kötelességének?

Nyilvánvaló, hogy egyedül és kizárólag erkölcsi okokból.

Mert Brazília hátom évszázadon át valóban a rabszolgatartó országok sorában szerepelt.

Valóban elküvette azt, hogy emberkeket emberhez méltatlan módon bánt.

Nincs földi hatalom, amely megadhatta volna a módot, hogy ami történt, azt meg nem történhessék.

De igenis megtették egyet. Vallomást tehettek a világ előtt — minden külső kényszer és minden hasznosító számítás nélkül — arról, hogy ezt a megtörtént történelmi életük legégetőbb szűgyenfolyójának érzik, vele közösséget nem vállaltak és emlékéit is ki akarják irtani.

És ezt az egy lehetőséget szinte, robbanó készséggel teljesítették az első pillanatban, amely alkalmat adott erre a demonstrációra. Nyilván feszülésig tele voltak a tudattal, hogy ezzel tartoznak az erkölcsnek, a civilizációnak és az emberiségnek.

Pedig Brazília soha se kért kedhetett azzal, hogy egy Goethe vagy Kantot adott volna a világnak.

Sohase hirdette arra való elhivatottságát, hogy egy újjáalakuló élet programját dikálja és példaképét mutassa az általa kult emberiségnek.

Még arra sincs módja vagy joga, hogy európai országnak mondja magát...

**AB'ACHDUT
B'AD EREK
J SZRAEL
(Egységben
Erec
Jisraelért)
Csoport**

ezen a héten megalakított tanonccsoport tagjai részére a mozgalom vezetősége szemináriumot készít elő, melynek anyagában a zsidó történelem, a zsidó irodalomtörténet, társadalomtudomány, cionizmus és ivrit nyelv szerepelnek. A szemináriumot elvégző chaverok közül fogja kiválogatni a mozgalom ifjúsági tagozata a madrichokat.

A már meghirdetett ivrit nyelvtanfolyamra szépen folynak a jelentkezések és előreláthatólag a tanfolyam a hó utolsó hetében megkezd működését.

Mindaddig, amíg a nyári melegek tartanak, a mozgalom nagyobb szabású összejövetelt nem tart, de már most lázas munkával folyik a szniffek megszervezésének munkája, valamint azok őszi és téli kulturális programjának előkészítése. Mindaddig, amíg nyilvános összejöveteleket nem tartunk, a mozgalom központi irodájában (Erzsébet-körút 56.), várjuk a chaverokat problémáikkal.

KERESSOK

Schulz Leó Lipót
muszost,

akivel állítólag 1947 június júliusában Kiewben vagy mellette levő egyik táborban beszéltek. Kérjük azon bajtársakat, akik vele Oroszországban találkoztak, hogy erről értesíteni legyenek szívesek Schulz Rózsa Ferencné 162, vagy telefon: 126-433

ENGLÄNDER SÜTÖDE

Orth. rabbiság felügyelete alatt.

Kétszersült, pék- és cukrászsütemények

Alkalmi rendeléseket vállalunk. VIII. Károlyi S.-u. 1. (Teleki-tér sarok.) Telefon: 236-757. Főlk a régi helyen Népszínház-u. 22.

Kardos László műfordításairól

(Héber költők anthológiája)

Irtá: SZILÁGYI GÉZA

I.

Szilárd meggyőződés és még szilárdabb tapasztalatom, hogy nem az ember választja meg gondjait, hanem a gondok — sokfajta van — választják ki maguknak a nekik temett emberüket, aki számukra, bakteriológiai nyelven szólva, úgy nevezett „kiváló táptalaj”. Ilyen gond szállott meg mának és nyagatva már régebben (más gondja nincs? — firkésné csufondósan a pesti humor!), annak a nem csupán esztétikai, hanem erkölcsi kérdésnek formájában, hogy zsidó lesvérem, különösen pedig költő-sorsaim ismerik-e költőképpen azt az ódesen lankázó gyönyörűséget, amelyet a bibliai kor utáni héber költészet élvezése áraszt a nem egészen kaplószerű emberre. Sok „művelt” zsidó felebarátom és az irodalom legrejtettebb és legkeskenyebb zugáiban is otthonosan járó költőtestvérem nagyon restelkednek, ha nem ismernek, kuriózuszerű példának okáért, egy botokud eposz-bőrdékeskének valamennyi hatórát vagy egy venezuelai „vezető” lírikusnak java költészetét. Amde sőt szemérem-pírba nem borul az arca, ha Salamon Ibn Gabirol-nak, Mózes Ibn Ezrának, Juda Halévi-nak „furca és fur” nevét csak zavaros hallomásból ismeri, de az általuk épített hatalmas verstemplomok előtt hódolóan még nem ereszkedett le. És nem éri kompromittáló irodalmi műveltségnek, ha nem is fél, hanem csak meggyőzően hallott róla, hogy a tizenkilencedik és a huszadik században milyen kivételes képességű héber poétákat tékoztolt a sors kegye olyan olvakokra, akik közül fogékonyaságuk és megértésük csak keveseket érdemesít arra, hogy egy Bialikban és Csernichovszky-ban gyönyörködhesse, miképpen velük született gyémántos költői tehetsége éppen palesztinai élményeiktől kapta meg a végső és végzetes leggyénibb kicsiszolódást és akiknek fejjel tornyosodnak a különben tisztas átlagot jelentő, az amerikai Longfellow-tól azivszerint dicső versbe joggal foglalt, a költészet szükség és folytonosságát fenntartó „kisebb költők” fölé. És tisztelt izraelita felebarátaim és zsidó-magyar vagy magyar-zsidó (báram is én!) költőbarátainak maguktól értetődő, bárdadságon fel nem idézendő, mert mindig rendelkezésre álló ismeretei közé, sajnos, még nem rögződött bele annak élvezetes tudása, hogy a héber nyelv, nemcsak a nyelvet szinte átmenző új-héber, hanem a hagyománytisztelő ő-héber is emlékeztet bizonyos ugyneve-

zett „univerzális hanggépekre”. Ezek a hangszerek — egy svájci lapban „egyetemes gramofon” néven is hirdették őket — megszólaltatnak sokfajta hangszert, elsorjázta a fület elbűvölő varázsos hangegyveleg, az Alkotótól felszárnyaló fenséges orgonabugástól a legalkonyabb zenei ösztön kiszolgáltatásában bizelkedő slágerig. Közben pedig: hány instrumentum és mennyi hangszin, a legtündéribb sokoldalúság tárgyában és kifejezésben, a legszabadabb vallássességtől a legvörösebb földi irigyságtól. Ilyen tobzódó gazdagságu orkesztert, ilyen özönhangu pazariást lehetsz, csak ki kell nyitnod füledet együtt szivedet is, a bibliát is magába foglaló, de zivataros czekek termékeny során bújón szerte-áradó héber irodalomban.

II.

Heine Henrik talál mindenkinél jobban tudta ezt. Milyen kihetetlenül nagyra tartotta például a középkori héber költészetet, milyen mélységesen romegő lélekkel tudott meghajolni Juda Halévi, Ibn Ezra és Ibn Gabirol előtt! Csak nézzék meg a Romanzero nevű költői kincsesár ama gyémántszekrényét, amelynek megszentelt neve: Héber melódiák. És nemcsak azt tudta, hogy ezek a költők felülmúlhatatlanul szép verseket írtak, hanem azt is, hogy ezekből a versekből — a botfüllek és a kavicszivűek még mindig nem tudják — jobban megtanulhatják zsidók és nem zsidók egyaránt, mi az a különös valami, amelynek létét bizonyos mindenáron egyenlősiű balhít és a tényektől erőszakkal elszakadó, egyformázó mánia tagadhatja ugyan, de ami évezredek óta, bárhová szórja is sugarait, meg nem fogyatkozó fényben ragyog: a zsidó lélek. Heine Henrik mindenkinél jobban ismerie ezt a lelket, mert a nagy költő, bocsnatát kérek látszólagos — tiszteletlenségemért, minden hitetudásból és bölcselőnél is jobban tudta, merre kell keresni és hol lehet leginkább megtalálni azt az eddig — immár évezredek óta — kiirihatalan valamit, ami megérdemli a zsidó lélek büszke nevét. Heine Henrik, noha egy bódult pillanatában, amelyet Moser barátjához írott megrendítő levelenek tanúsága szerint szörnyen meglátni, keresztvize érte fejét, gyönyörtől illas, de azért tévedhetetlen járása záradék volt a héber költészet tömkelegében. Ezért is, egyebek között igaz van Max Brod-nak, amikor első pillanatban meghökkenő bátorsággal azt meri állítani nagy Heine életrajzában, hogy ennél a lát-

szólag és formailag hitehagyott költőnél jobban senki sem ragaszkodott a zsidósághoz.

III.

Kardos László novellái közül (ha nem tévedek, egyikével másikkal pályadíjat is nyert) e pillanatban, nyilvánvalóan memóriám fogatlakosságából egy sem jut eszembe. Annál jobban vésődött agyamba ítéletnek becsületesen szigorú egyértelműségével néhány igazán tanulságos tanulmánya, a többi között a Karinty Frigyes „Holnap reggel” című szindarabjának legényegét keményen megragadó írása. A lényegét és csak a lényegét. Ezt a legnehezebbre hívó intelmet véste Kardos a tulajdon irodalmi tézisek között, és amennyire csak tőle tellett, rajla volt, hogy lehetőleg megvalósítsa sajátmagával szemben támasztott főkövetelését. Neha az esztétikus Kardos László munkássága figyelemreméltóan jelentékeny, mégis csak a műfordító az, aki a legáltalánosabb elismerést követelheti. Héber költőket magyarul ma senkinek tolmácsol jobban, mint ő. Munkája nem a szabadsággal majdnem mindig visszaülő ugynevezett utánköltés, de éppen úgy nem szót-szóval, betűt-betűvel visszazsároló rabszolgairobot sem, amely tartalmaz, csakis tartalmaz — ez pedig csöppet sem elégt — hű talán, de formailag nem az és hangulatilag még kevésbé az. Az ő fordításai — ezer esztendő héber költészetéből a legszebb és a legleghetesebb verseket emelve bele művészi érzéke, költői rokonérzése és virtuozságra törekvésé egy antológiájának kincsesházába — a saját maga és élvező olvasói számára megoldották, amennyire ez a legnehezebb kérdés egyáltalában megoldható, az ősrégi vitaproblémát, amelyet minden fordító csak esetről-esetre egyénileg tud megoldani, milyen legyen a jó műfordítás, inkább hű-e, mint szép, inkább szép-e, mint hű. Kardos Lászlónak héberből való fordításai a szépséget erőszak nélkül szinte magától értetődő könnyedséggel összepárosítják a hűséggel. Az olaszok talánul szójátéknak hangzó, de minden más nyelven is kegyetlenül komoly aforizmába tömörítették a műfordítóról való pesszimitista, de az eseteknek tulajdon részében igazságos véleményüket: traduttore traditore, magyarul: a fordító — áruló. Kardos László sohasem árulta el azt a héber költőt, akire rááldozta fordítói művészetét. Főképpen az egyénit. Kétlő elődei, még a legkülönbek is, mint Patá József, akinek felejtetelen érdemei munkásságát a nobilis úr od uttörőnek ismeri el és korszerűságot méltatja, vagy például a táncoson könnyed és vertékelen, Mikai Emil késs egyhanguan fordított. Az ő zsidó

költőik jeles fordítóknak, pontosabban szólva a fordítók korának átlagos költői nyelvére szólaltak meg. Tartalomban persze különböztek egymástól, de hangulatilag és formailag alig. Kardos Lászlónak kétségtelenül szerencséje hogy érdemes elődeinél később született és e különbség véletlenségnek, de nem kis mértékben örök tanulóvágyának is köszönheti hogy miközben költőként virtuozitáson műfordítóként (Babits, Tóth Árpád, Kosztolányi Dező, Szabó Lőrinc) szinte napról-napra tökéletesítették a magyar versfordítás művészetét, Kardos László mindent ellesett tőlük, amit erre fogékony ember csak megtanulhat, de amihez persze a tanulmányoságon kívül nem közönséges tehetség is kellett. Sok fegyverzetű főkészültségének javára számítható, hogy Kardos fordításai nemcsak egyhangúak, hanem ezen túlmenően annyi hangzók, ahány fajta költőt tolmácsolnak. Ezek a hangok frissen és mindig egyénien, mégpedig — ez a legnehezebb és ezért legirritálóbb — nem a műfordító, hanem az illető költő egyéniségének hangszíntét megörizve, a szelb lebbnése és a vihar zúgása közötti hatalmas skálán zengenek felelő roppant évezredek távolságán át.

IV.

Zsidó tárgyú könyveket vásárolni hajamos közönségünk, amely sem nem /magyszámú, sem — gyakran, jószándékától függetlenül — nem érvényesíteli a gyakorlatban is elméleti áldozatkészsgét, ritkán szolgál rá elismerésünkre. Most azonban szívbeli örömmel megállapítjuk, hogy mégis csak ez a sokat és nem mindig ok nélkül ócsárolt közönség telte lehetővé számának megnövelésével és érdeklődésének fokozódásával, hogy Kardos László példaadóan kitűnő héber költői antológiája nemcsak apróságokban csiszolabb, hanem értékes és csak nemrég termett új versekkel gazdagított második kiadásban jelenjék meg — Parkas Lajos debreceni könyvkiadó szerző gondozásában. Ez az új kiadás kifogyhatatlan öröm mindenkinek, aki gyönyörködni tud a zsidó szellemiségnek eredeti költészetben kikristályosodott sokszínű szépségében.

Holná-nyilvánításhoz

szükséges adatok szakszerű felkutatását vállalja

Dr. Békési Tibor

és

Dr. Haraszthy Vince

nyug. rendőrelvezredek magánnyomozó irodája, Megfigyelt Nyomozó Informál

Budapest, VII., Erzsébet-krt. 17., III. 14. Telefon: 222-802.

Felhívás!

Ezenfel figyelmeztetjük t. híveinket, hogy Spiegel Béla Akácia-u. 40. sz. alatti baromfi üzlete nem áll felügyeletünk alatt. Az onnan vásárolt árukért vallási felelősséget nem vállalunk.

Pesű Izr. Hitközség Rabbisága.

Az ant. orth. hitközség keres egy

kellemes hangú Bal Müszert a nagy ünnepekre,

aki (Jóre Sómajin Bórabin) fizetés meggyezés szerint. Pályázatok, vagy ajánlatok beküldendők Orgel Herman gondnok, Nyiregyháza, Kossuth-utca 16.

Kisvárdai és környéke
d. portálában és munkaszolgálatban márt rhalait halt szereteiteinek emlékére emléktáblát állítunk fel,

kiknek neveit ez emléktáblán fogjuk megörökíteni. Felkérjük Magyarországi területén és külföldön élő hűtestvéreinket, akik mártírhálált halt szeretetüknek nevét emléktáblánkon megörökíttetni kívánják, lakóhelyüket és pontos címüket veletünk mielőbb közölni, szíveskedjenek.

Aut. Orth. Izr. Hitközség.

Pedikür

speciális lábápolás

benőtt körmök

szakosított, fájdalommentes kezelés,

díjtalan lábvizsgálat

Rences pedikürmesternél Csengery-u. 81

Lakásfestést,

burkolást, poralfestést, csi. táblafestést tökéletes munkával garancia mellett készít

KRÉMER JENŐ

szobafestő, mázó és csi. festő mest. VII., Hársfa utca 1. Rákóczi-ut sarok. Tel.: 135-881.

PAPIR, IRÓSZER

füzetkönyvek, kartotékok, amerikai naplók és átiró könyvek.

WEINBERGER ÉS FEJERNÉI, VI., Deák-tér 6. (Anker-palota). Tel.: 426-613.

SZABADSÁGHEGYEN, lévő gyermek-otthonba 3-6 éves gyermek mellé keresünk

szakképzett fiatal ovónót

Beruházás kötelező. Jelentkezni lehet hétköznap 10 és 1 óra között: V., Werle Sándor-u. 7. II.

ZSIDÓ LEXIKON

Tj rovalunk, — kitűnő fiatal tudósaink közreműködésével, — a zsidóságra vonatkozó és a zsidósággal kapcsolatos fogalmakat igyekszik leírni és megmagyarázni, zsidó származásu nagyaink rövid életrajzát adni és a zsidó rituálé történelmi hátterét megvilágítani. Csak néhány címszót tudunk esetenként adni, de előfizetőknek és olvasóinknak készséggel állunk rendelkezésre, bármilyen kérdésre olajtanak felelve.

*

BALFOUR-DEKLARÁCIÓ.

Ez a dokumentum egy fejlődési folyamat eredménye, melynek kezdete a cionista mozgalom első korszakába nyúlik vissza. A zsidók Palesztinába való visszatérésének gondolata, a bibliai tradíciókon nevelkedett angol népben élénk szimpátiát váltott ki, már a XIX. század óta. (Eliot, Oliphant, D'Israeli). Mikor tehát Herzl a zsidó nemzeti otthon megteremtésének gondolatát programszerűen kifejezésre juttatta, Angliában nagy figyelemmel kísérték munkáját. Pozitív beavalkozás azonban a cionista tervek megvalósítására, a háboru előtti európai helyzetben nem történt. Az első világháború kitörésekor megváltozott a helyzet, különösen Törökország hadbalépésével, 1914 szeptemberében. Az Angliában élő cionista vezetők mindent elkövettek, hogy felhívják Anglia figyelmét Palesztina stratégiai fontosságára, a Suez-csatorna, — mely a brit világhatalom egyik fő összekötő ere —, keleti oldalának biztosításával érvelve. De nemcsak stratégiai szempontok, hanem általános világpolitikai megfontolások nyerték meg Anglia akkori államfőit, Balfourt, Lloyd George, Lord Robert Cecil és a korán elhunyt Sir Mark Sykes a cionista gondolatnak. Közben Weizmann és Sokolow széleskörű propagandát fejtett ki a többek között sikerült eszméiknek megnyerni Lord Walter Rotschildot és dr. J. H. Herzl főbből. Hosszas tárgyalások után, mely alatt megnyerték a francia és az olasz kormányok hozzájárulását és Wilsonnak, az Egyesült Államok elnökének támogatását, 1917 november 2-án megjelent a brit kormány nyilatkozata az alábbi levél formájában:

Kedves Lord Rotschild! Nagy örömmre szolgál, öfelsége kormányja nevében, a kabinet előterjesztett és általuk jóváhagyott szimpátia-nyilatkozatot a zsidó cionista törekvésekkel szemben, Önnek közölni.

Öfelsége kormányja a legnagyobb jóakarattal nézi egy nemzeti otthon létesítését a

zsidó nép számára és a legnagyobb erőfeszítéseket fogja megtenni, hogy ennek a célnak elérését megkönnyítse, de emellett tisztában kell lenni azzal, hogy semmi sem történhet, ami a fennálló nemzsidó palesztinai közösségek polgári és vallási jogait, vagy bármilyen más országokban élő zsidók jogi és politikai helyzetét befolyásolni tudná.

Kérem Önt, ezt a nyilatkozatot a cionista szövetség tudomására hozni.

Arthur James Balfour

*

ALIJA. — A második zsidó állam megszünése óta jelöltek ezzel a kifejezéssel a zsidók Palesztinába vándorlását. Már a bibliai korban a kötelező templomlátogatásnak a magasan fekvő Judába, „ala“ (felmenés) volt a neve. Az ujkori aliján a cionista mozgalom alatt élő palesztinai bevándorlást értjük. Öt korszaka van az alijának. Az első (1889—1905) az orosz és román zsidóüldözések hatására megindult bevándorlás volt, melyet Rotschild báró kezdeményezett és támogatott. Ezek nagyrészt kisiparosok voltak, akik az első kolóniákat és farmokat alapították. A második alija (1905—14), az orosz forradalom összeomlása után, profeták bevándorlása volt, akik Palesztinában már is a munkásság elhívását látják. A harmadik (1919—24) közvetlenül az első világháború után, a politikai elnyomatás hatására, főleg chalucokból és fiatalokból állt. Ezek képviselik az idealista elemét a bevándoroltaknak. A negyedik (1924—38) a közép-európai zsidóság gazdasági önkéntelése után honfoglalóvá vált közép- és kelet-európai rekultúrált és a szociális ipar és kereskedelem utódai. Az ötödik alija folyamatban van. Magukat a bevándorlókat, az alija szóból képzett „olim“-nak (felmenők) nevezik.

*

CIPRUS SZIGETE. — Sok sző esik mostanában Ciprusról. Nem érdektelen tehát en-

nek a szigetnek zsidó vonatkozású története. Először az Enekek Eneke említi (I, 14:4, 13) a Ciprus-virágát. Egyiptom és Fönícia már a legrégebbi korban gyarmatosította. Az újabb kori ásatások sok jelentékeny kulturális értéket hoztak a korból napvilágra. Zsidó részről először a Makkabeusok Könyve és Josephus Flavius említi. Philo (i. sz.) már lekiintőyes számú zsidóról számol be. Az első zsidók már nagyon korán telepedtek le Ciprus-szigetén. A makkabeusi korban, úgy látszik, jó volt a helyzetük. A nagy felkelésben, Trajánus császár idejében, egész Közép-Kelet zsidó lakossága részt vett a római uralom elleni küzdelemben. A ciprusi zsidók is velük harcoltak nagy számban. Trajánus, Marcus Turbo-t küldte Ciprus ellen, aki az ottani zsidókat teljesen kiirtotta. Törvény tiltotta a zsidók partraszállását, de még zsidó hajótörötteknek is halálbüntetés terhe mellett volt tilos a sziget földjére lépni. De 610-ben már megint annyian vannak, hogy részt vehetnek a szigettlakók felkelésében a görögök ellen. Tudolai Benjámin (XII. sz.) számos zsidó közösséget talált a szigeten. Egyet külön meg is említi, amelyik szombat reggeltől, vasárnap reggelig ünnepelt a szombatot. Aztán sokáig nincs hír Cipusról. Fennmaradt ugyan néhány zsidó orvos és kereskedő neve, de közelebbi adatok hiányoznak. A görögök után az arabok, azután Velence, később a törökök voltak a sziget urai; 1878 óta brit fennhatóság alá került. — A XIX. században többször kíséreltek meg zsidó gyarmatosítást telepíteni Cipruson, (ICA) részint a cári Oroszországból, részint Romániából, de a háboru előtt már csak három kolónia maradt meg, összesen 24 családdal.

HAVAS Tel.: 126-936.

üzleti könyv,
papír, töltőtoll

Bp.V., Bajcsy-Zsilinszky-u. 76

A pontos, megbízható

„DAVAJ“ BOY-vállalat
mindent csinál. — (Éjjel-nappal)
Oránként 6 Ft.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Irhabundák Alakítás, átszabás **KLEIN EMIL** szűcsmester VII., Wesselényi-u. 39. II. 5.

CIÁNOZ MEZEIVACUUM VII., Akácia-utca 62. Tel. 221-895
takarít. Radiroz

BUTORT bízalommal Kardos Testvérektől Wesselényi-utca 18

Felkérjük a sárbogárdi gettóból elhurcolt testvéreink hozzátartozóit,

(Alap, Csece, Káléz, Herczegfalva, Sárbogárd, Sárostenimiklós, Sárkeresztúr, Sárszentagóta, Sárosd, Szolgaegyháza, Szilfajamaj, Vajta külsőekből), hogy

mártirjaink nevét megőrzítő
emléktáblának költségeihez való
hozzájárulásukat sürgősen küld-
jék be hitközségünkhez.

Kérjük a megőrzendő nevek köz-
lését is. — Egyben

pályázatot hirdetünk körülbelül
300-400 nevet befoglaló emlékmű
tervezéséhez,

mely a tervező elgondolása szerint
akár a temetőben felállítandó emlékmű-
re, akár a templomunk falában el-
helyezhető kétszemes emléktábla-
ként 1,50X2,50 méterben. Pontos
mértékeket kérünk megjelölni. Pá-
lyázati határidő aug. 30. Csatáz az el-
fogadott pályamunkát díjaztuk az
Emlékmű Bizottság által megválasztott
munkákban.

**IZRAELITA HITKÖZSÉG,
SÁRBOGÁRD**

**Az ózdi izr. hitközség
1944-ben elhurcolt mártirjai
emlékművének felavatását**

**1947 szept. 8-án d. e.
10 órakor tartjuk meg.**

Töltsé az ünnepeket
a híres paksi orth.
kóser pensióban,
Budakeszin,

ahol előjegyzéseket az Isten-
tiszteltet és ünnepi ellátásra
már elfogadunk. Mérsékelt
árak. Virágvilág-utca 2. szám.
Budakeszi.

**A Nefelejts-u. 16. sz. szefard
Imaház**

keres a toünnepekre
egy kellemes hangu,
jövő somájim, muszaf
előlmádkozót.

Jelenkezés reggel 7, vagy este
7-9-kor.

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Köl-
csönzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban. Bachrach,
Dehany-u. 68. Tel.: 222-687.

Kényelem és takarékosság

Szobdalomra
bejelentett **O. A. G. FORFUVÓVAL**

**SAJÁTKÉZDŐLEG BIZTOSÍTANI
ÉJSZAKAI NYUGALMUNKÁTI**
Kapható a készletből:
Árnyék, Vil., Rákóczi-ut. negyven (az
udvarban). Ár 5 évi jótállással csak
buszonkellene forint

Százezernyi magyarországi deportált feltelen sirja Ausztria utszéli árkaiban és mezőin

Nemcsak Auschwitzban és a
többi borzalmas helyen, hanem
a náciok elrabolta Ausztriában
is pusztították a mieinket. Osz-
trák földön a halál még ször-
nyűbb volt, mint Birkenauban,
itt nem voltak gyorsanölő gáz-
kamrák, itt a halál sokféle szen-
vedéssel szétépett életnek ször-
nyű befejezésévé vált.

Ehőség, gyötrelmes robót, ti-
fusz, agyonverés és a borzalom
sokfélesége által elpusztította-
kat, felületesen hantolták el.

Az ártatlan emberek holtte-
meit tömegsírokban, utszéli ár-
kokban temették el és — mint
egyikben már megírtuk — a tö-
megsírok egyik-másikát már ex-
humálták is. Az osztrák kom-
múnny jóindulata mellett is azon-
ban még mindig százezernyi
volt magyarországi deportált ár-
kokban, megművelésre került
földeken és legkülönbözőbb he-
lyeken, emberhez nem méltóan
van elhantolva.

Most, amikor időszerű lett,
hogy e téren emberséges intéz-
kedések történjenek, a sírok
nyomán felelevenedik előttünk
az Ausztriába került deportált-
ak tragédiája...

Az osztrák-magyar határ-
menti hosszú sávon, Fertő-tó—
Gráz környékén végeztek sán-
cunkát a budapestiek, a szer-
teszört sírok jelzik, hogy itt
jártak.

A Mauthausen felé vezető
utvonalak jelzik a „halámar-
sok” útját.

Mauthausen felé több irány-
ból hajszolták a deportáltakat
Gráz—Wien—Wienerneustadt—
Strasshof—Theresienstadt... Az
utmenti árkokban ma már níg
domboruló rengeteg sirhant mu-
tatja, hogy a véres menetelés-
kor a térd rogyanása, pillá-
natnyi elfáradás, egy rossz lé-
pés halált jelentett...

Ausztriában terül el a világ
legnagyobb „kivégzési négy-
szöge”: Mauthausen—Linz—
Wels—Gunskirchen... A kivég-
zési négyzög minden részében
sir és sir.

S magában Bécsben is igen
sok magyarországi deportált
pusztult el bombatámadások kö-
vetkeztében.

Körülbelül százezernyi ma-
gyarországi deportált csontjai
porladoznak Ausztria területén.
Még harminc—harminceöt olyan
nagyonb tömegsír van, amelyet
ha fel is fedezték, eddig nem
hantoltak ki. Egyéni sírok meg-
találása pedig, tekintettel azok
nagy számára, külön kutató
munkát igényel.

Mint értesülünk, a kégyelet-
sértő állapot megszüntetése ér-
dekben a Magyarországi Zsi-
dók Deportáltakat Gondozó Or-
szágos Bizottsága (JOINT) az
Antifasiszta Munkaszolgálatosok
Országos Szövetkezetével együtt
akciót indított, az Izraeliák Or-

szágos Irodája pedig teljes meg-
értéssel a mozgalom élére állt.

Ausztriában a belügyminis-
terium keretében működő hiva-
talos szerv (K. Z. Verband) fog-
lakozik a volt deportáltak, va-
lamint a deportációban épusz-
tultak ügyével, így a tragikusan
elhunyt / ártatlanok emberhez
méltó elhantolásával is. Az Izra-
eliák Országos Irodája a kül-
ügyminisztérium útján most azt
a szervet kéri fel, hogy a volt
magyarországi deportáltak sir-
jait gondozza addig is, amíg
azoknak hazaszállítására sor ke-
rülhet.

Ják Sándor

A tapolcai mártírok emlékművének leleplezése

Augusztus 10-én d. e. 1/211
órákor kezdődött a tapolcai
zsidó temetőben 800 mártir
emlékére szolgáló gyászün-
nepség. A temető bejárata előtt
koporsóba helyezték a 800 már-
tir névsorát tartalmazó teker-
estet. Sirota Sándor budai fő-
kántor szívbemarkoló gyász-
énekének kíséretében helyez-
ték el a koporsót az emlékmű
előtti kriptába.

A kormányt Bartóffy Mik-
lós vezérőrnagy képviselte és
helyezte el a miniszterelnök-
ség koszorúját az emlékműre.
A honvédelmi minisztérium
névében Duschinsky Jenő or-
nagy, tábori lelkész jelent meg.

Dr. Klein Miklós budai rabbi
nagyhatású beszédében mu-
tatta rá arra, hogy a megmaradt
tapolcai zsidóságnak össze kell
fogni minden jószándékú aka-
ráttal, amelyik megakadá-
lyozza, hogy soha többé meg-
ne ismétlődjenek 1944 június 18.
Kifejtette, hogy az emlékmű
örök figyelmeztető lesz arra,
hogy az emberi gonoszság fel-
ne ülhessen még egyszer a fejét.

Teichner Márton a tapolcai
hitközség vesztése fölötti fáj-
dalmat tolmácsolta, majd dr.
Kertész Adolf után Frischmann
Edgár a Munkaszolgálatosok
Országos Antifasiszta Szövetsé-
ge együttműködését tolmácsolta.
Fenyvessy László a szociálde-
mokrata párt, Szabados N. a
kommunista párt nevében íté-
lte el az emberi gonoszság idő-
szakát. Dr. Szentirmay az al-
ispán nevében szólalt fel. Ró-
bert Pál klasszikus veretű sza-
vakban bucsúztatta munkaszol-
gálatos mártirjait. Koszorút he-
lyezett az MNDSZ az emlékmű-
re. Bíró Sándor keszthelyi
elnök mellett ott álltak Zala-
egerszeg, Kaposvár, Balaton-
füred hitközségek képviselői.

Dr. Klein Miklós rabbi Kaddis
imája után Szűcs István elnök
vette át az emlékművet és
enunciója, hogy minden esz-
tendő június 18-át követő va-
sárnap gyászistentiszteletet tar-
tanak e helyen. A gyászün-
nepség Sirota Sándor főkántor
El mólé rachamim imájával
ért véget.

Akit ittfelejtett Isten

„Elhagyott engem Isten
és az én Uram itt felej-
tett”.

Jesaja 40. 14.

A föld azóta ezer színt öltött.
A tél tavaszt ölelt,
születtek új napok,
ujult sötétségek
és új nagy hajnalok.
Minden elmúlt, csak én
ugy, mint akit ittfelejtett
Isten,
még mindig itt vagyok.

Az idők lépcsője magasba nő,
épülnek a hidak
és a nemezőkben
virágok fakadnak
a halál földjében.
Tátrkaru az élet,
ki élni tud. De mivé legyen,
kit
ittfelejtett Isten?

Mint temetetlen holtak élők
közé
vagyunk, mégsem vagyunk.
A halálon innen,
de életünkön túl.
Semmi földi kincsen
segítség nincs rajtunk..
Irtózva néznek reánk: ember,
akit
ittfelejtett Isten.

A multat hívánk ezer színével
megszállott, képzelőn.
A mult többé nincsen.
Munkánk harca meddő,
csalatközött, hitben
toljuk a napokat
és várjuk a behívót, mi, kiket
ittfelejtett Isten.

MUNKÁCSI NOÉMI

Kivándorlók!

Használt és új

**Hajókofferok
és bőröndök**

nagy választékban

WEIL Népszínház-26
utca

Telefon hívó: 136—816

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

Leleplezték a Szeretelkórházban az Egyesült Amerikai Magyar Zsidó Szövetség emléktábláját

Kedden délelőtti leleplezték le a Pesti Chevra Kadisa Szeretelkórháza tuberkulózis-osztályának előcsarnokában az Egyesült Amerikai Magyar Zsidó Szövetség emléktábláját. Ez a szövetség tette ugyanis lehetővé hatalmas anyagi áldozatával az egész országban kimagaslóan mintaszerű tuberkulotikus-pavillonnak megalkotását.

A véletlen úgy hozta magával, hogy a felavatáson megjelenhetett a Budapesti tartózkodó Sunshine Oszkár elnök és dr. Raskó-Takács Erzsébet, az egészségügyi bizottság elnökségének tagja, Steinberger Irén útkárnő és Wilhelm Sári. Megjelentek a leleplezési ünnepségen a különböző zsidó intézmények és segítőszervek vezetői is. Dr. Geyer Arthur, a Pesti Chevra Kadisa előjárója üdvözölte a megjelenteket, majd dr. Pogány Ödön igazgató-őorvos mondott nagyhatású felavatóbeszédet.

— A Joint — fejtette ki dr. Pogány Ödön igazgató-őorvos — lehetővé tette a Szeretelkórház új életének megkezdését, de az, hogy a kórház ilyen szépen és sikeresen működhessen, az jelentős részben az Egyesült Amerikai Magyar Zsidó Szövetségnek köszönhető, amelynek segítségével hozzáfűződik ennek a pavillonnak nagyfontosságú működése is.

Ezután egy ápolat beteg mondott köszönetet az amerikaiaknak az ápolat nevében, majd dr. Görög Frigyes megemlítette az amerikai magyar zsidóság néhány távollévő vezetőjét: dr. Sugár Istvánt, dr. Klein Imrét és Schimmerlik Lucyt is, akikről az ünnepélyes alkalmából szintén meg kell emlékezni.

Sunshine Oszkár az Egyesült Amerikai Magyar Zsidó Szövetség további segítségét helyezte kérésbe, majd örömeinek adott kifejezést, hogy az emléktábla leleplezésén résztvevő dr. Raskó-Takács Erzsébet is, akinek nagy része volt a Szeretelkórház megépítésében. Együtt csomagolták be esténként, munka után, az orvosi műszereket és még a ládát is maguk szögezték le.

Minden szem dr. Raskó-Takács Erzsébetre, a nagytekintélyű amerikai vegyész nőre nézett, akinek feltűnően szép megjelenése nem árulja el, hogy milyen komoly és felelősségteljes szerepet játszik úgy az amerikai vegyiparban, mint a segítőtevéseiben.

Az ünnepség után a megjelentek megszemléltek a tuberkulotikus betegek osztályát és a kórház egyéb osztályait, majd résztvettek egy passzión. Egy the-os anyától származó gyermeket vettek fel Ábrahám frigyába. A koma-pár szerepét Sunshine Oszkár és dr. Raskó-Takács Erzsébet vállalta.

Augusztus 3-án Debrecenbe érkezett hadifogoly munkaszolgálatosok névsora:

Katz Lajos, Debrecen, Zsák-utca 15.

Sauber József, Bessenyöd.

Deutisch Mór, Nyiregyháza.

Grünberger Ignác, Szeged, Fő-u. Weisz Márton.
Schwarz Sándor, Nyirbátor.
Katz Zoltán, Nyiracsád (7159/5 lágérből).

Oroszországból hazatért és a Degob-nál jelentkezett munkaszolgálatosok névjegyzéke

augusztus 1-én

Winternitz Antal, 101/16, Szemlőhegy-utca 9.

Léhmán Diamant Kornél, 101/27, Légrády Károly-u. 12.

augusztus 4-én

Klein László, 109/29, Rózsa-utca 26.

Grosz Tibor, 107/310, Zoltán-utca 6.

augusztus 5-én

Kiss György, 6/3, Király-u. 87. IV. 41.

Messinger Miklós, Akácfa-u. 26.

Bányász István, 101/605, Kőbányai-ut 51.

Bányász Péter, 107/303, Kőbányai-ut 51.

Hoch László, 106/8, Király-utca 13.

Kuřkőw Tiborné, Hársfa-u. 40. fszt. 2.
Mauszkopf Lipót, 108/25, Klauzál-u. 23.

Augusztus 7-én

Kerlész Pál, 101/4 W, Viola-utca 21.

Losonci Ede, 701/16, Fehéregyházi-ut 22.

Marmorstein József, Wels, Pestszenterzsébet, Török Flóri-utca 144.

augusztus 11-én

Érdi Iván, 101/335, Pongrácz-ut 17. szám.

Gonda Jenő, 101/70, Unió-ut 53 b.

augusztus 12-én

Klein Andor, 4. kieg. Felső-Zöldmáli-ut 59.

Dr. Reinfeld Miklós, 109/15, Légrády Károly-u. 20.

A „Zsidó Egység, Demokratikus Hitközségi Párt

a nagy kánikula ellenére is nagy tömegek részvételével tartotta meg szokásos heti összejöveteleit. Az Andrassy-ut 24. sz. alatti helyiségben szerdán délután Pollák Lajos elnöki megnyitja után Hahn Nándor tartott nagyhatású beszámolót. Ugyanezen a napon a Baross-kávéház különterében dr. Pásztor József ismertette a Zsidó Egység Demokratikus Hitközségi Párt álláspontját az időszaki kérdésekben. Csütörtökön a Corzókávéházban Szigeti Jenő színművész nagysikerű száma után Révész András a magyarországi zsidóság feladatairól beszélt és rámutatott arra, hogy az ilténi diktatória építése mellett Erec problémáiról sem szabad elfeledkezni. A zsidó érzés elmélyítése a jövő egyellen záloga. Utána felszólaltak a Bethlen-téri templomkörzet vezetői Felka Jenő és Szerdahelyi Dezső.

NÖTLEN, tízéves gyakorlatlalt rendelkező, mestervizsgázott uriszuhaság, nagyobb vidéki városban havi fixfizetéssel mint műhelyvezető elhelyezkedne. Cim a kiadóban.

Élijáhu kincse

Langer Móse ifjúsági regénye.

Magyar nyelven, zsidó tárgya és zsidó szellemű ifjúsági regény igen ritkán jelenik meg. Langer Móse, akit odáig mint a magyar és külföldi Bibliailia történetének kiváló ismerőjét értékeltek, most „Élijáhu kincse” címen ifjúsági regényt írt. A regény tárgya a Spanyolországból Hollandiába menekült naranasok küzdelme a létért, azért, hogy megszabadítsák helyzetüket az új környezetben és megtalálják a módját annak, hogy jó szomszédjai legyenek a már régebben ott lakó népek. Langer Móse fordulatos és könnyed mesélő. Története leküti az olvasó figyelmét, a szórakoztatáson kívül azonban nevelő értéke is van. Langer Móse az ifjúsági regényt nem tekint öncélú olvasmányának, azt akarja, hogy fiatal olvasóinak a lelkét a zsidóság fele fordítsa. Olvasóinak nem csak az érzelmekre, hanem értelmére is hatni akar, könyve nem csak mese, hanem részben a zsidóság történelmének egy fejezete is, amelyet a gyermek, az ifjú az iskolában, a hittanórán talán nem tanulna meg. Langer Móse könyvéből azonban szívesen tanulhatunk.

Csemegeüzlet

régi, bevált, elegánsan berendezett, főútvonalon, betegség miatt átadó, egészben vagy, részecsdével „Sürgős” jellegre a kiadóba.

Hetedik gimnazista fiam részére, uri, orthodox családnál teljes ellátást keresek. Cim a kiadóban.

Borotválkozzon

a valódi „HARAB” svájci

villanyönborotvával

Vallási szempontból kifogás alá nem esik. Használata könnyű és kellemes. Kapható jobb drogériákban, késes és elektromos szakszövetekben. Ha valahol még nem kapható, úgy forduljon a képviselőhöz: Kosztelits és Társai, Budapest, V., Sas-utca 11. Telefon: 180-499.

Jó és olcsó függőnytartó képkerekek nagy választékban.

Üvegés munkát hatósági áron vállalom SZÉCSÉNYI

VII., Bethlen Gábor-utca 7 sz. Telefon: 224-258.

Szekely Emil ékszerész 20 Rákóczi-ut

Brilláns, ékszer, aranyat, ezüstöt, órákat, vész, cserélt és elad.

Sörkimérő pultok, székek, asztalok, kerti székek,

billiárd asztalok

olcsón

Rosenfeld

VIII. NÉPSZÍNHÁZ-U. 31.

Telefon: 139-274

Gyermekek, nyugagy, bicikli, játékaru legolcsóbban VICA-nál

Nagyatádi Szabó-utca 50

MEGNYILT a szabadsághérv NOÉMI PENZIO

gyermeknyaralója

orlt, rabbiassz felügyelete alatt Pedagógus és orvos felügyelete. Hatálmás óparkban. Zuhanyozási játék. Telefon: 161-812. Cédru-u. 47.

Jó megjelenésű

jószámoló fiatal tisztviselő

azonnal felvétetik. „Mercur” jellegre a kiadóba.

KERESEK egyedülálló, megbízható, jóérzésű, középkorú, bejáró zsidó nőt, rituális háztartáshoz, gyermekek mellé. Mindenes van. Megbeszélés XII. ker. Vörösháza-utca 47.

Réti Jenő, mérnök.

Órák, ékszer

legolcsóbban Klein Lászlónál Dob-utca 19.

SIRKÓ LÓWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál) Loszállított árak!

HIREK

Az ÚJ ÉLET
előfizetési díjai:

1 hónapra . . . 4 forint
negyedévre . . 12 „
félévre 24 „
egész évre . . 48 „

Az előfizetések postatakarékpénztári befizetési lappal küldendők be a 26.209 számú postatakarékpénztári számlára

HÍRDETŐINK FIGYELMÉBE. Az augusztos 20-i nyomdai munkaszünet miatt, lapunk legközelebbi száma a jövő hét keddijén jelenik meg. Hírdetéseket hétfő délig adhatók fel.

— Izraelita vallásos félóra a rádióban. Kedden, 19-én, reggel 1/8 órákor a rádió izraelita vallásos félórát közvetít a Studióból. Beszédet mond dr. Fisch Henrik, kápolnásnyéki főrabbi. Nemes Zoltán a 130. zsoltárt énekl. Kelen Hugó felolgozásában. A kamarakórus Budai Pál liturgikus szerzeményét: Ufóransz olénut adja elő. Vezényel Fraknoi Károly.

— A Budai Izr. Aggok és Árvák Menházegegyesülete Labanc-úti helyiségének kertjében, dr. Görög Frigyes a Joint Magyarországi elnöke és dr. Görög Frigyesné, a helygázitóság elnöke védnöksége alatt jóhiszerűt garden partit rendezett augusztus 12-én, szeretetotthona javára. A nagyszánu közönség, melynek sorában a zsidó társadalmi élet majdnem minden számottevő személyisége helyet foglalt, a Menház épültjaival együtt nagy élvezettel hallgatta a kitűnő műsort. A hangversenyt dr. Klein Miklós budai rabbi művészeti műszavai vezették be, majd egymásután pergett le a művészi számok, melyeknek szereplői Ákos Magda, Ascher Oszkár, Dénes Vera és Fehér Pál voltak.

A NÖSE HÁMIZRACHI ismételt megkezdte az eddig is oly küzkedvelegnek örvendő szombati kultúrabadását, bejaidása és perekmagyaraitait. Legközelebbi előadást szombaton, selyő hó 16-án déli 12 órákor, London-u. 3. sz. alatti mozdonyjában tartja meg.

Előadó: dr. Thomasoff, a londoni Mizrahi vezetőségének tagja, aki „A tradicionális zsidó nő és a cineizmus” címmel tart előadást. Közreműködik Weinberger Adolf, a rádióból is ismert főkéntor.

Szeretettel várjuk minden chavérunkat!

Munkát a munkaszolgáltatóknak!

A munkaszolgáltatók hittevéreink hazatérése felvetette az elhelyezkedésük pontosabban megtört életük tovább folytatásának súlyos problémáját. Eltekintve a gyengélkedők szociális gondozásba való vételétől, amelyet az O. Zs. S. B. (Joint) végez, természetes lehetőségeként vetődött fel az egészségesekek munkába való állítása.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban a DEGOB információos osztályához fordultunk, ahonnan az alanti felvilágosítást kaptuk:

— Hálásan köszönjük az Új Életnek, amiért a munkaszolgáltatók elhelyezése érdekében indított akciónkat magáévá tette és megelégedéssel állapítjuk meg, hogy a lapjokban nyilvánosságra hozott felhívásainknak országos visszhangja támadt. Nemcsak Budapestről, hanem vidékről egy-

másután jelenkeznek a munkaadók, akik munkaszolgáltatókat keresnek. S az eddigi tapasztalatok igazolják azt az örvendőes tény, hogy a munkaadók mindegyike a legelégedetlebb a volt munkaszolgáltatókkal, akik fokozott buzgalommal és akaraterevel dolgoznak. Megnyugvásunkra szolgál, hogy a kötelező szolidaritás a munkaszolgáltatók új életének elősegítésében maradéktalanul megnyilvánul és reméljük, hogy az otthonlalan, a kenyértelen, a dolgozni akaró volt munkaszolgáltatókat — a szakaszervezetek bekapcsolásával — folyamatosan sikerül elhelyezni.

Ezzel a nyilatkozattal kapcsolatban kérjük mindazon munkaadókat, akiknek jó munkakörü van szükség, jelenítsék a DEGOB információos osztályán. Békületör 2. I. 36.

Öveges, órák, bádagos, fogtechnikus volt munkaszolgáltatót keresnek vidékre.

Varrógépműszerész, műszerész, szerszámalkotó, fűtőtest készítő, külf. és szülő szakmunkás, hársipos, tüveges munkaszolgáltatókat keresnek Budapestre.

— 110 éves zsidó halt meg New-Yorkban. A görichi Israelitische Wochenblatt közli, hogy New-Yorkban 110 éves korában meghalt Itse Cohen, aki 80 évvel ezelőtt érkezett Bialystockból Amerikába.

— „Premier Congrès National après la libération” A Zsidó Egyetemi Hallgatók Szervezete ezen a címen francia nyelvű kiadványt jelentetett meg. A kötet közli Plasberger János és Gervai Sándor cikkei a magyar-zsidó egyetemi hallgatók társadalmi, gazdasági és kulturális helyzetéről. A kiadvány szerkesztői: Vida Tamás és Gervai Sándor.

— Az angliai zsinagógák fokozottabb védelme. London egyik kerületének városi tanácsa — mint a Jewish Chronicle írja — „utálattal és felháborodással” tiltakozott az ellen, hogy Mosley fasiszta subancni bemocskoljanak és megrongáljanak egyes londoni zsinagógákat. A városi tanács felhívta a hatóságokat, hogy gondoskodjanak az angliai zsinagógák fokozottabb védelméről.

— Felkérjük mindazokat a hajtóseket, akik Brackha deportálva a 8. (Harpuder) és a 9. (Kohlman) században dolgoztak, hogy találkozó „előkészítése céljából címeknél mielőbb közöljék Balla Gyulával (V., Falk Músa-u. 14. Tel. 820-000.)

— Felbőrem Niercafeld Ernő urat, hogy azonnal jelentkezzen Budapest, VII., Sip-u. 12. I. em. 19. sz. alatti Szeretési Ügyosztályon.

OTTHONRA VÁGYÓ egyedülálló jobb nő keresünk, jól fizetésen főz és vállalja egyzobás komfortos lakás (két személy) háztartásának önálló ellátását. „Szívesen családtagoknak tekinthet” jellegére a kiadóra.

Azonnali Leképére felveszünk ortodox hitű házvezetőnőt. Moszkvita Károly, London-u. 6.

HÁROMSZEMÉLYES vidéki ortodox háztartáshoz házvezetőnőt azonnaltalra keresek. Érdéklődni: Katz, Budapest, Király-u. 67. II. 9. mindennap 12—2-ig.

EGYEDÜLÁLLÓ középkorú férfi jobb zsidó családnál külföldi utazó utazó szobát keres. „Ágynemű nélkül” jellegére a kiadóra körek

Tisztviselő egésznapos „elfoglaltság” keres nagyon tisztá helyen kősekkosztot és lakást. Cím megtudható Spindler Mátyás textilüzlet, Király-u. 28.

KOMOLY, intelligens, 36 éves, biztos egzisztenciájú férfi élet-társat keres házias, csinos nő személyében (39 évesig), aki anyagilag jó körülmények között van, lehet vidéki is. Leveleket „Nyomdász” jel. a kiadóra

Két magas, agilis, 26 éves barát meg. vagy

benősülne

„Szeretnék szerető szerető” jellegére a kiadóra.

42 ÉVES musz. övezet vagyok. Ismerettség hiányában ezúton keresem azt az urat 40—45-ig házasság céljából

Ismer. vagy kereskedő személyében. Nekem 2 szobás főbér. lakásom, Pest-bőrtékben egy házam. Pes-en egy gyümölcsös standom van. „Barokta-virág” jellegére a kiadóra.

EGY 55 ÉVES, munkabíró, egészséges, egyedülmaradt falusi kereskedő benősülne, lehetőleg vidékre. Kb. 40.000 Ft. ingatlannal rendelkezem, amelyet eladnék. „Videki benősülés” jellegére a kiadóra.

MEGISMERKEDNÉK házasság céljából 55—60 éves, jóvadelemmel rendelkező, komoly uriemberrel, gyönyörű lakás, kis pénz van. „Nagyon egyedül vagyok” jellegére a kiadóra.

EGZISZTENCIAVAL és főbérleti lakással rendelkező, 65—70 éves uriemberhez feleségül menne független, csinos urasszony. „Hozomány van” jellegére a kiadóra.

VIDÉKI, 23 éves, magas, fekete, házias urileány

férjhezmenne

egzisztenciával rendelkező uriemberhez, 26—36-ig. „Dolgoz-ság 500” jellegére a kiadóra.

Művészi siremlékek nagy választékban
BOROS JÓZSEF VII. ker., Dob-utca 2. sz.
Telefon: 227-600.

Társaságheli legdiszkrétebb házasság

közvetítő, **Doktorné,**

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

KÜZÉPKORU urinő elmenne finom, idősebb hölgy vagy ur mellé, lakás és szerény díjazás ellenében, esetleg lakás nélkül. Választ „Nyugodt otthon” jel-
gére a kiadóba.

**CSINOS, 26 éves asszony föld-
birtokkal**

férjhezmenne

egyszínű existenciával bíró komoly urhoz. Leveleket „36-ig” jel-
gére kiadóba.

**ÖTVENES, jóllátó, kitűnő
megjelenéssel, műveltség
szelő hozomány nélkül is**
venne kizárólag szép, fess, in-
telligens fiatalasszonyt, vagy
leányt 35-ig. Részletes választ
„Lakás van” jel. kérék kiadóba.

ÁRUHÁZI IPARENGEDÉLYEL ren-
delkező 50 éves, minden információt
kibíró kereskedő keresgélné
venne középkeresetű, csinos, in-
telligens urfiúgyt, aki áruház alapítá-
shoz anyagiakkal rendelkezik. Eset-
leg birtokkal. „Együttérző-egymásért”
jelgére kiadóba.

**31 EVES, teljesen önálló, csi-
nosnak mondott musz özvegy
férjhezmenne.** Háromszobás
berendezett lakással, komoly
üzlettel rendelkezem. Tízéves
kis fiamnak szerelő édesapát,
magam részére intelligens,
megérő elottársat keresek,
45-ig. Leveleket „Apukát kere-
sek” jelgére a kiadóba.

A HAPOEL M. S. E. hírei

A Magyar Athletikai Szövetség elő-
adása a Hapoel nevelését a szövetség
által augusztus 15. és 17-én megre-
ndezett jubileumi versenyre. Kérjük
a Hapoel barátait, hogy ezen a ver-
sényen minél többen jelenjenek meg,
mert a verseny a versenyszabályok
szerint a disztribúciójában is részt-
vesztünk.

Uszás és vízilabda. Közeljünk azok-
kal, akik 1946. évben a Hapoelben
megszereztek magukat mint uszók,
valamint azoknak, akik uszói kívánnak
jelentkezni a tornák megbeszélésé-
re végezt a szövetségi vezetőknel.
(Arany János-u. 24. I. em.)

Asztali tenisz. A fehérek kancuk-
labda barátai a Hapoelben is meg-
kezdik munkájukat. Szakosztályunk
bár rövid ideje működik, már abban
a helyzetben van, hogy versenyt ren-
deljünk. A verseny augusztus 21-én,
vasárnap Arany János-u. 24. sz. alatt
tartjuk meg. Nevezés ugyanakkor a
szakosztályvezetőnél aug. 24-ig.

Birkózás. A birkózószakosztály szin-
tén megkezdte munkáját. Felhívjuk
minden zsidó ifjú figyelmét arra,
hogy aki kedvet érez a birkózás szép
és nemes sportja iránt, az jelentkez-
zék a szakosztályvezetőnél, Arany Já-
nos-u. 24. sz. alatt.

Schulz Jenő cég

Grán-ékszerész (őrájavitás)
VII. Wesseleny-u. 4. a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

VÉTELI Tel.: 422-345. ELADÁSI

Biztos existenciával

rendekező pesti, 36 éves, fess,
magas férfi elvenne hasonló
külsőjű, házias leányt vagy
gyermektelen özvegyt. „Meg-
felelő hozománnyal” jelgére a
kiadóba.

Szerető felesége

lenne magas, igen csinos, át-
lagon felüli, keresettel bíró
urinő, abszolút korrekt, pozi-
cionált urnak. „54-ig” jelgére
a kiadóba.

Egyedülmaradt özvegyasszony,
fővárosi főutvonali üzlettel,
főbérleti berendezett lakással,
vidéken ingatlanokkal, életjársat
keres, intelligens, korrekt, 45
55 év közötti ur személyében.
„Szeretnék újra boldog lenni,
100” jelgére a kiadóba.

EGYEDÜLMARADT özvegy-
asszony, vidéken ingatlanokkal,
jelenleg fővárosi üzletben társ,
életjársat keres intelligens,
korrekt, 55-60 év közötti ur
személyében. „Próba szerencse”
jelgére a kiadóba.

EGYEDÜL MARADTAM. Egye-
dülálló, ötven év körüli, csi-
nos, jóléti urinővel házassa-
got kötnék. Leveleket kérék
„Nyug. bankkezelés” jelgére
a kiadóba.

FÉRJHEZMENNE jómódú,
csinosnak mondott, egyedülálló
özvegyasszony, önálló üzlettel,
lakással rendelkezik, 50-60
éves, intelligens óráshoz vagy
kereskedőhöz. Jelge: „Régi jó
Ézlet” a kiadóba.

IDŐSEBB, mindenkit elvesztett
nyugdíjas főtisztviselő, keres
nyugdíjjal vagy jövedelemmel
rendekező feleséget. Leveleket
címmel „Szigorú titoktartás”
jelgére a kiadóhivatalba.

42 EVES özvegyasszony (üsz-
viselő) jól pozicionált ur is-
meretségét keresi házasság cél-
jából, kinek 5-6 éves gyer-
meke van. „Jó anya” jelgére
a kiadóba.

FÉRJHEZMENNÉK 32 éves,
musz. özvegy, 38-43-ig jobb
emberhez. Üzletem, lakásom és
pénz hozományom van. Leve-
let „Egy kis flam van” jelgére
a kiadóba.

FÉRJHEZADNAM 26 éves, csi-
nos, intelligens leányomat ön-
álló iparoshoz, vagy kereske-
dőhöz. Hozománya 10.000 Ft,
butor, kelengye. Jelge: „Nap-
sugár” a kiadóba.

Valentin Sirkőüzem

Üzem és raktár: X., Sirkert-u. 23. (Uj köztemetőnél) szombaton zárva

Városi iroda: THÖKÖLY-UT 18. SZÁM 1. EMELET 4. SZÁM

A VAC HIREI**A VAC**

Footballszakosztályunk határozta, lendő-
lehel készült az 1947/48-as évadra. A
szakosztály vezetése. Kádár György
vette át. Hermann Imre, a VAC
aranycsapata volt játékos és Wä-
heim Vilmos, a sokszoros magyar vá-
logatott szakértő keze alatt a gárda
már is komoly eredményeket ért el.
Az elmúlt héten a Mémosz csapata
ellen 6:1 arányban győztek. Football-
benekben a VAC ezúttal szereplésétől
sokat várnak.

A box edzések a legkiválóbb ma-
gyar edzők: Adler Zsiga és Rózsa
Jenő vezetésével szerényen folynak a
nyáron át is. A fejlődőképes kitűnő
anyagból az őszi évadban többen po-
rondra lépnek.

Kéz- és kosárlabdázóink is szorga-
lmasan készülnek a szezonra. Több
kuponértékesítésen vesznek részt, hogy
a bajnoki küzdelmek idejére teljes
felkészültséggel induljanak.

Dinyés Lajos miniszterelnök leg-
főbbvédelmsége alatt folynak a VAC
rendezésében az országos tenniszbaj-
nokaságok, melynek döntőire előrelát-
habóság csütörtökön, 31-én kerül sor.
A versenyek naponta d. u. 44 órai
kezdettel a VAC Thököly-ut 115 sz.
alatti pályán folynak.

Szép eredményeket mutatnak föl a
VAC asztói is. Nyolcórás szünet után
az országos pontatlanságokban a 17-ik
helyen állnak. A VAC vízpolói is
megállják helyüket a II. osztályú és
ujjenc-bajnokságban.

Nagyon megerősödött a vívógárda
is dr. Hamvai Istvánnak orosz fog-
ságból történt hazakeresztésével. Dr.
Hamvai már edzésbe állt. Itt említhet-
jük meg, hogy Somogyi Endre vívó,
aki jelenleg mint a Mafhosz sport-
osztályának alelnöke Prágában tárgyal
a főiskolai világbajnokság ügyében,
kardvívásban tavaly lett a főiskolai
világbajnoki keretnek.

Goldné

a zsidó urikarok
legmegbízhatóbb
házasságközvetítője
VII. Alsóerdősr 8. földszint 2.
Uj telefonszám: 221-349.

Agtyollüzem tulajdonosnője

férjhezmenne

60 körüli uriemberhez. „Lehel
vidéki is, 1800” jel. a kiadóba.

Két üzlettel rendelkező, 47 éves
mészáros, feleségül venne ho-
zománnyal rendelkező, vallásos
urinőt, 40-ig. Csak teljes cím-
mel ellátott levelekre válaszol-
lok. „Lezserbet” jelgére a ki-
adóba.

VIDÉKI, teljesen egyedülálló,
33 éves fiatalember vagyok,
férfi ruhá és textil üzletem van,
keresem egy csinos leány is-
meretségét házasság céljából.
„Egyedül” jelgére a kiadóba.

MECEVÉK

műköve

márványok

nagy választékban

A zsinagóga naptára

Augusztus 14, csütörtök: Av
28, péntek: 20, szombat: 30
(Ujhold első napja), vasárnap:
Elul 1 (Ujhold második nap-
ja), hétfő: 2, keddi: 3, szerda:
4, csütörtök: 5.

Szombaton, aug. 16-án hell
szidra: Rde, hátfóra: Jesaja
LXVI

PESTI IMADÓK:

Ima- házak	Pén- tek	Szombat				Hétfő- nap	
		este	reggel	d. e.	d. d.	este	reggel
Dohány	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Rumbach	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Bejthlen	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Csáky	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Dózsa	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Nagyfuv.	1/8	8	—	7	8:45	7	1/8
Páva	1/8	9	—	7	8:45	7	1/8
Zugló	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Fiúvárh.	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8
Leányvár.	1/8	7:15	10	8	8:45	7	1/8

Péntek esti gyertyagyújtás:

7 óra 40 perckor.

Budai Iszlentisztelek rendje.
Augusztus 15., pénteken este
7 órakor; augusztus 16., szom-
baton d. e. 11 órakor. A II.
Torockó-ut 6/b. sz. alatti ima-
házban szombaton reggel 9
órakor. **Iszlentisztelek helye**
III., Zsigmond-u. 49., XI. ker.,
Bocskay-ut 37., II., Torockó-ut
6/b. és péntek esténként II.
Fő-u. 12. sz. alatt.

— **Óbudai templom.** (III.,
Zichy-u. 9.) Imaidók: péntek
este: 7 óra 30 perckor, szombat
délután: 9 órakor.

FŐBÉRLETI lakással rend-
kező, csinos, 48 éves, izr. asz-
szony vagyok. Házasság céljá-
ból megismerkednék kereskedő-
vel vagy iparossal. Vidéken is
van házam. Vidékre is me-
nék. „Nagyon szeretem a gyer-
eket” jelgére a kiadóba.

34 EVES, komoly iparos fiatal
ember házasság céljából meg-
ismerkedne olyan házias, jó-
lelkű, szolid leánnyal v. asz-
szonnyal, ki az életemet kis-
talumban kellemessé teszi. Biz-
tos megérhetés. „Amerikába
megyünk” jelgére a kiadóba.

UJ ÉLET**A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA**

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII. Sip-u 12. — Telefon: 423-930

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK
ORSZÁGOS HODAJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

ROOZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem ör-
tünk meg a visszaküldésükre
nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műve-
lézet Rt. környarópepén.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal és